

MAGISTRALA DE EST

Cuvinte	Taxa Lei B.	MINISTERUL POȘTELOR ȘI TELECOMUNICAȚIILOR	TRANSMISA
		TELEGRAMA	Data ora m..... La nr. legăturii Transmițător,
Total		Din Onesti Nr. Cuv. 31 data 28 Iulie 1958 ora m.....	Indicații de serviciu
Categorie și felul telegramei			
Destinația București, Piața Școlii Nr.1			
Destinatar revista "Flacăra"			
MAGISTRALA DE EST PE SANTIERELE CONDUCTEI CE VA DUCE METANUL CATRE ORASELE MOLDOVEI LUCRARILE INAINTEAZA DEOSEBIT DE REPEDE DATORITA ELANULUI BRIGADIERILOR MUNCITORILOR SI TEHNICIENILOR DATORITA METODELOR SOVIETICE MODERNE FOLOSITE LA MONTAJ			
Numele, prenumele și adresa expeditorului			

Biblioteca Centrală
Regiunea
Hunedoara-Deva



Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

Nr. 31 (167) — 2 august 1958

În acest număr:

Pag. 4-5-6-7 — Pe magistrala de est — reportaj de C. Băciu.

— Cîntecul stegarului, De n-ai fi tu... — poezii de Victor Tulbure.
— Cedrii din Liban — puzie de Florin Murgur.

Pag. 8-9 — Singerosul imperialism — fotoreportaj.

Pag. 10 — Scrisoare din S.U.A. de Albert Kahn: „Adevăratul pericol”.

Pag. 11 — Discuri cu... cîntec — de I. Hristea.

— O echipă de amatori, un repertoriu și cite ceva despre amîndouă — de Radu Rupea.

Pag. 12 — Un tratament curent — de Cornelia Todiran.

— Reapare vechiul Tomis! — de B. Suru.

Pag. 13 — Nea Fane — schiță de Maria Arsene.

Pag. 14-15 — Pe Donul liniștit — prezentarea noului film sovietic ce a cucerit „Marele premiu” al celui de-al XI-lea Festival Internațional al filmului de la Karlovy Vary.

Pag. 16 — Cel de-al treilea ochi al lui Lobsang Rampa — pamflet de A. T. Răzvan.

— Invitație la actualitate — poezie de Victor Mașek.

— Tărm natal — poezie de Stelian Filip.

Pag. 17-18-19 — A 10-a muză — reportaj de E. Dascălu.

— Farul 4 (Cap. XIII) — roman de Maria Roman.

Pag. 20 — Scriitori și cărți.

Pag. 21 — Umor — de I. Doru.

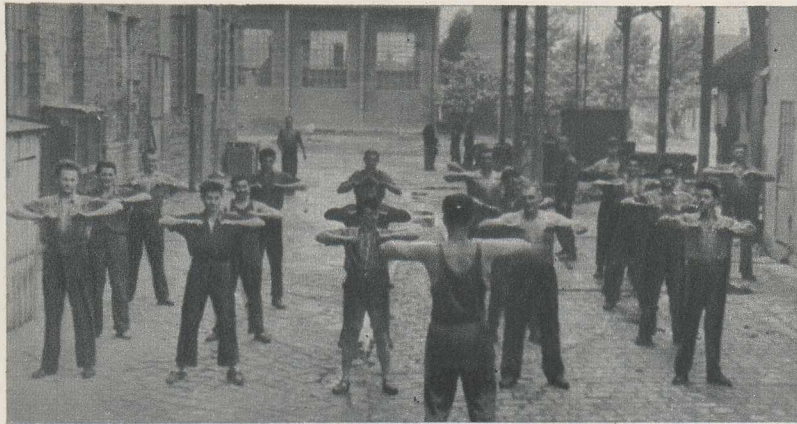
Pag. 22-23 — Iarmaroc la Botșeni — reportaj de F. Urseanu.

Pag. 24-25 — Joc, sfaturi practice, filatelie, publicitate.

Pag. 26 — Fotocronica externă.

Pag. 27 — În jurul globului.

PRIVIȚI CU NOI



GIMNASTICA IN PRODUCTIE a fost introdusa în multe fabrici și uzine din țară. Dar prima fabrica în care muncitorii din toate secțiile practică 10 minute de gimnastică reconfortantă, după fiecare 4 ore de munca, este fabrica „Electromotor” din Timișoara.

Fotografie de Em. ROBICSEK



FABRICILE DE SOLOMIT din Tulcea și Braila au primit în campania de recoltare a stufului din Bella Omării — care s-a încheiat în primăvară aceasta cu un bilanț rodnic — o cantitate dubla de stuf față de anul trecut. La aceasta au contribuit și noile mașini cu ajutorul cărora s-au recoltat zilnic cite 15-17 tone de fiecare mașina, înlocuind munca a 25 de taletori.



ȚĂPUȘORII de Musorgski (coregrafie de Ștefania Mihail), dans executat pe scena Teatrului de Operă și Balet de elevetele anului II al școlii de coregrafie cu prilejul absolvirii examenului de diploma al celei de-a III-a promoții a școlii.
Solistă: Mihaela Popescu din anul IV.

Fotografie de Serban St. IOSIF



CLUBUL MUNCITORESC care face parte din grupul social-cultural construit pentru muncitorii chimiști din Orașul Victoria a fost împodobit cu o serie de sculpturi printre care și busturile unor figuri luminoase din istoria culturii noastre. Lucrarile sînt opera sculptorului Baraschi.



STATIUNEA BALNEARĂ LIPOVA, vizitată mai ales de oamenii muncii din regiunea Timișoara, cunoaște an de an o afluență tot mai mare. Muncitorii de toate vîrstele, care în regimurile trecute n-au putut cunoaște binefacerile unei stațiuni balneare, se bucură azi de condiții optime de odihnă și de tratament medical.

Fotografie de Em. ROBICSEK



TO LUCRARE DE ARTA împodobeste azi fațada clădirii Teatrului de Stat din Galați. Este sculptura frontonului reprezentînd o alegorie legată de istoria teatrului românesc. Lucrarea este opera unui colectiv de sculptori de sub conducerea maestrului Mac. Constantinescu.

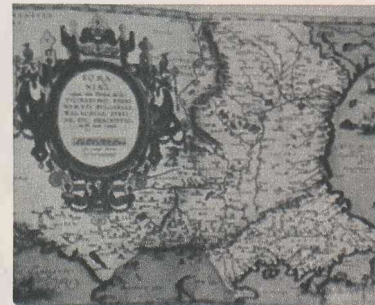
Fotografie de B. PETROVICI



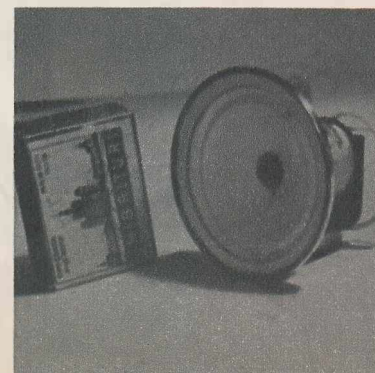
NOI STRUCTURI PETROLIFERE vor fi determinate în țara noastră cu ajutorul stațiilor seismice mobile importate din U.R.S.S. Valoarea prospecțiilor, executate de Întreprinderea de prospecțiuni geografice și geofizice cu ajutorul acestor mașini (stații seismice) prin metoda seismometrică, va crește în anul acesta cu 66 la sută față de 1957.

65 MM ÎN DIAMETRU are membrana difuzorului dinamic construit de maestrul radiofonician Iosif Kohn în colaborare cu mecanicul Ionel Enache de la Atelierul Central Geofizic din orașul Petru Groza.

În ciuda redusei dimensiuni, difuzorul funcționează perfect, putînd fi adaptat la orice aparat de radio; puterea lui (circa 0,5 w) este suficientă pentru a se asigura o bună audiență într-o cameră obișnuită.



O HARTA ORIGINALĂ a țării noastre datînd din anul 1584. Ea face parte dintr-un atlas al celebrului geograf belgian Ortelius. Atlasul, o raritate, se află în posesia bibliotecii Bathyneum din Al Iulia.



PENTRU PACE ÎN ORIENTUL ARAB

În timp ce de la un răsunet la celălalt al globului, glasul opiniei publice mondiale cere în mod răsunător să înceteze agresiunea imperialistă în Orientul Mijlociu și să aibă loc cât mai curând Conferința la înalt nivel propusă de U.R.S.S. în Liban și Iordania pentru a aduce de îndată trupe americane și engleze, dar să se facă pregătiri evidente pentru extinderea agresiunii și împotriva Irakului, iar la Washington și Londra se caută tot felul de pretexte pentru a se împiedica sau cel puțin a se îngreuna organizarea Conferinței.

Însăși presa americană este silită să recunoască că avaratele intenții ale conșilierilor occidentali și alături de diplomații americani, „Eisenhower împunează de speranță și va găsi un mijloc pentru a revita tratativele la nivel înalt în O.N.U., lăsând în urmăși timp impresia că este de acord cu aceste tratative... scrie organul de presă american „The Street Journal”.

Pentru ce caută conducătorii occidentali să sabo-

teze în tot felul ținerii Conferinței? E limpede. Tot așa cum e limpede că lumina zilei că imperialiștii au înfăptuit monstruoasa agresiune din Liban și Iordania pentru a-și apăra profiturile rezultate de pe urma jefuirii petrolului arab. „Dacă America ar fi avut conștiința curată în legătură cu evenimentele din Orientul Mijlociu, ar fi participat imediat la Conferință, fără să ezite și să tergiverseze” — scrie ziarul „Al Ahram” din Republica Arabă Unită. Și mai departe: „Dar S.U.A. sînt răspunzătoare de situația din Orientul Mijlociu”...

Animată de dorința vie de a stinge cât mai curînd focarul de război ce mocnește în Orientul arab, Uniunea Sovietică continuă să susțină necesitatea imperioasă a organizării urgente a Conferinței la înalt nivel. Acestui scop îi este consacrat și recentul mesaj adresat de N.S. Hrușciov președintelui Eisenhower și celorlalți conducători occidentali, în care, după ce este criticată tendința acestor puteri de a înmormînta înțelegerea realizată cu

privire la întâlnirea cit se poate mai grabnică a șefilor guvernelor U. R. S. S., S. U. A., Marii Britanii, Franței și Indiei” se subliniază: „Sîntem profund conșinși că tocmai întâlnirea șefilor guvernelor celor cinci puteri, cu condiția existenței năzuinței sincere spre aceasta a tuturor părților, ar contribui la găsirea căilor și posibilităților pentru lichidarea conflictului militar și stabilirea liniștii în regiunea Orientului Apropiat și Mijlociu.”

Continuînd agresiunea și în același timp punînd tot soiul de bețe-n roate pentru a târăgăna ținerii Conferinței sau chiar pentru a împiedica cu totul convocarea ei, puterile occidentale primejduiesc pacea întregii omeniri. De aceea popoarele urmăresc cu neslăbită vigilență orice mașinație a imperialiștilor, condamînd politica ireponsabilă „de pe pragul războiului” și cerînd cu tot mai multă vehemență încetarea agresiunii și acceptarea propunerilor sovietice menite să ducă la salvarea păcii în Orientul Mijlociu și în întreaga lume.



O mare mulțime de oameni din New Delhi s-au adunat în fața ambasadelor S.U.A., pentru a protesta împotriva agresiunii americane în Liban.



fotocronica
FLACĂRII



Debarcările de trupe americane pe țărîmul Libanului însetat de libertate continuă.



Patrioții libanezi într-un moment de răgaz. Ei sînt gata să dea în orice clipă riposta cuvenită în vederea

← Bibliotecă Centrată
Regiunea Hunedoara, Dev



Saeb Salam, liderul opoziției libaneze, a declarat răsplat la 25 iulie reprezentanților presei că revoluția libaneză nu va permite ținerii nici unui fel de alegeri în umbra tancurilor, avioanelor și flotei trupelor străine, dînd în felul acesta o serioasă lovitură planurilor americane care urmăreau, prin alegerile de la 31 iulie, să rezolve criza din Liban prin prisma intereselor lor.

Urmare
în pag.
26



Sărind Tîrnava într-un arc prelung, prin dreptul culturilor de hamei, pe la poalele viilor de Traminer smaragdiu, prin satele unde se numără „ânchi, țvă, droa, faier...”, nu departe de Tg. Secuiesc, unde în locul caselor sînt numerotate curțile, urcînd coastele munților Vrancei și prăbușindu-se apoi în Moldova, curge magistrala de est.

Ea trece peste Homorodul Mare și Mic, peste Virghiș și Olt, și, zbatîndu-se sub munți, străbate Oituzul fără meandre, aspră și dură. Asemeni unui rîu în perioada geologică, ea își caută albia într-un vacarm de ciocniri și scîrțituri, de bufnituri și dinamități, de fluieri și trompete, sfărîmînd, defrișînd, aruncînd în aer.

Dar mai mult decît de străpungeri și aruncări, peisajul e modificat de prezența acestor țevi enorme, așteptînd să fie îngropate, a acestor țevi de tunuri îmblînzite, culcate în iarbă, a acestor țevi de tunuri albe, pașnice, bonome, gospodărești, a acestor țevi de tunuri care vor bombarda Moldova cu

metan, făcînd să explodeze mii de flăcări albastre în cuptoarele uzinelor și sub plitele bucătăriilor, fierbînd oțelul sau încălzînd apa pentru baia zilnică a sugacilor.

Dacă „gaziștii” și-ar celebra vreodată o zi a lor, ea nu s-ar putea desfășura mai bine decît de-a lungul unei asemenea conducte, în sunetele perforatoarelor și cazmalelor, în preajma gazului pe care îl dăruiesc orașelor.

★

Magistrala se numește astfel, pentru că are un diametru foarte mare. Prin conductă, metanul va circula cu o viteză pe lângă care iuțea de propagare a taifunului va aminti un car cu boi. O astfel de vijelie, neîngrădită de pereții de fier, ar mătura scoarța și ar plimba casele pe sus, ca în basmul vrăjitorului din Oz.

Conducte de gaz s-au mai făcut în țara noastră, dar nici una așa de mare. Fără experiența sovietică de transformare a tractorului „Kirov” în „lansator”, ar fi trebuit să se lucreze numai cu macarale prinse de trepiede și magistrala suspendată pe trei

picioare ar fi înaintat mult mai încet. Metoda sovietică, însă, n-ar fi impus singură asemenea ritm lucrării, dacă n-ar fi fost însușită de vechi gaziști, căliți pe șantiere, pentru care statul în birou e numai un fel de rău necesar și care n-au nici o satisfacție, dacă nu despică cel puțin un deal în lipsa unui munte și nu execută cîteva traversări dificile. Poate că mulți l-or fi căinînd pe Cozma, care-și aruncă o porțiune de conductă la o înălțime de cîșută de metri, dar cel puțin la fel de mult îl invidiază. Și, ceea ce te izbește la acești șefi de șantiere e, din capul locului, vigoarea cu care reîncep zilnic lupta cu elementele naturii; căci în puține alte meserii oamenii sînt într-atît la cheremul înghețului, al prăbușirilor de maluri, viiturilor, ploilor torențiale. Și, de ani de zile, de mulți ani de zile, ei străbat țara în lung și în lat cu șantierele lor.

Corobea călătorește astfel de douăzeci și trei de ani: conducte de benzină, conducte de țitei, conducte de butan. Petre Cozma a „făcut” porțiuni din conducta nordului, a lucrat la Gura Șuții-București, la Siliște-Ploești, la Zaul de Cîmpie-Cianul Mare. Iar Popescu, care e mai tînăr, a îngropat și el mulți kilometri de țevă la Țicleni, a ocolit Sinaia și Cîmpina și a montat por-

PE MA

de Camil BACIU
Fotografii de S. STEINER

țiuni din conducta de aragaz Ploești-București.

Conducte, zeci, sute de kilometri. Deasupra a crescut iarba, oamenii ară — nu se mai vede nimic. Și doar ici și colo, la o traversare, apare, modest, un burlan de fier care vibrează și geme încetîșor — singur marcator al drumului pe care l-au străbătut gaziștii...

★

La lucrările mici era trimisă o singură unitate, se organiza un singur șantier. Aici sînt opt șantiere. Și experiența gaziștilor nu se bizuie numai pe practica șefului, dar și pe cea a maiștrilor și a lucrătorilor, care sînt împreună de trei, patru ani, care se cunosc unii pe alții și s-au obișnuit să bată coclaurii împreună. Stabilitatea aceasta e evidentă în rapiditatea și sistematizarea cu care șantierele s-au instalat, în economiile făcute la mutarea dintr-un loc într-altul. Și, mai ales, e evidentă în ritmul cu care magistrala înaintează. Tronsoanele ei, a căror sosire a întîrziat datorită firmei ce trebuia să le livreze, n-au stînjenit prea mult termenele inițial fixate. Elanul cu care acești vechi instalatori de conductă au pornit la treabă s-a tradus numaidecît în kilometri-țevă peste plan.

Între șantierul lui Cozma și cel al lui Suciul trebuia să apară șantierul doisprezece. Dar cei doi au înaintat cu asemenea ritm unul spre altul, încît, la mijlocul lunii iulie, înființarea unității doisprezece părea inutilă. Adică la mai puțin de trei luni de la săparea primului șant!

Păstrînd această viteză de înaintare, cele două sute de kilometri ai magistralei vor fi izolați, îngropați, acoperiți înainte de 1 ianuarie 1959 și se vor putea începe ramificațiile spre Roman, spre Iași și spre alte orașe ale Moldovei.

Dar ceea ce a fost cu desăvîrșire nou în munca gaziștilor nu s-a referit la marea diametru al conductei.

Noul l-a constituit munca cu brigadierii. Sosiți din toate colțurile țării la chemarea U.T.M.-ului, constituiți în echipe, în brigăzi, avînd comandamentul lor, brigadierii trăiesc pe marea traseu o viață cu un program ce ocupă întreaga zi, în care apar careul și

Momente de răgaz pe șantier...

← trompeta, voleiul și orchestra, pasul de marș și rapoartele.

La început, „bătrâni” șantieriști erau plini de îndoieli — pe trasee era și pînă atunci multă adunătură de lume — acuma mai aveau să muncească și cu brigadieri, adunați din patru vînturi!... Destulă bătaie de cap cu muncitorii angajați pentru șase luni, dar mi-te cu băieții ăștia ce semnează doar pentru trei luni! Surpriza a fost însă totală — brigadierii s-au dovedit un element de bază, un element stabil, cu fluctuații insignifiante — afară de aceea de la șantierul cinci. Elanul lor i-a cîștigat și pe cei în vîrstă, care, în cariera de șantieriști, au văzut oameni frecați cu toate unsoarele și cu care nu era bine să te întâlnești noaptea. Brigadierii și ceilalți angajați s-au înțeles de minune, au început să-și împrumute pelerinele de ploaie, să tragă din aceeași țigară și fuziunea s-a făcut pe nesimțite și complet. Dar asta, în primul rînd, se datora comandanților de brigadă, a căror experiență în lucrul cu oamenii se apropie de cea a gaziștilor.

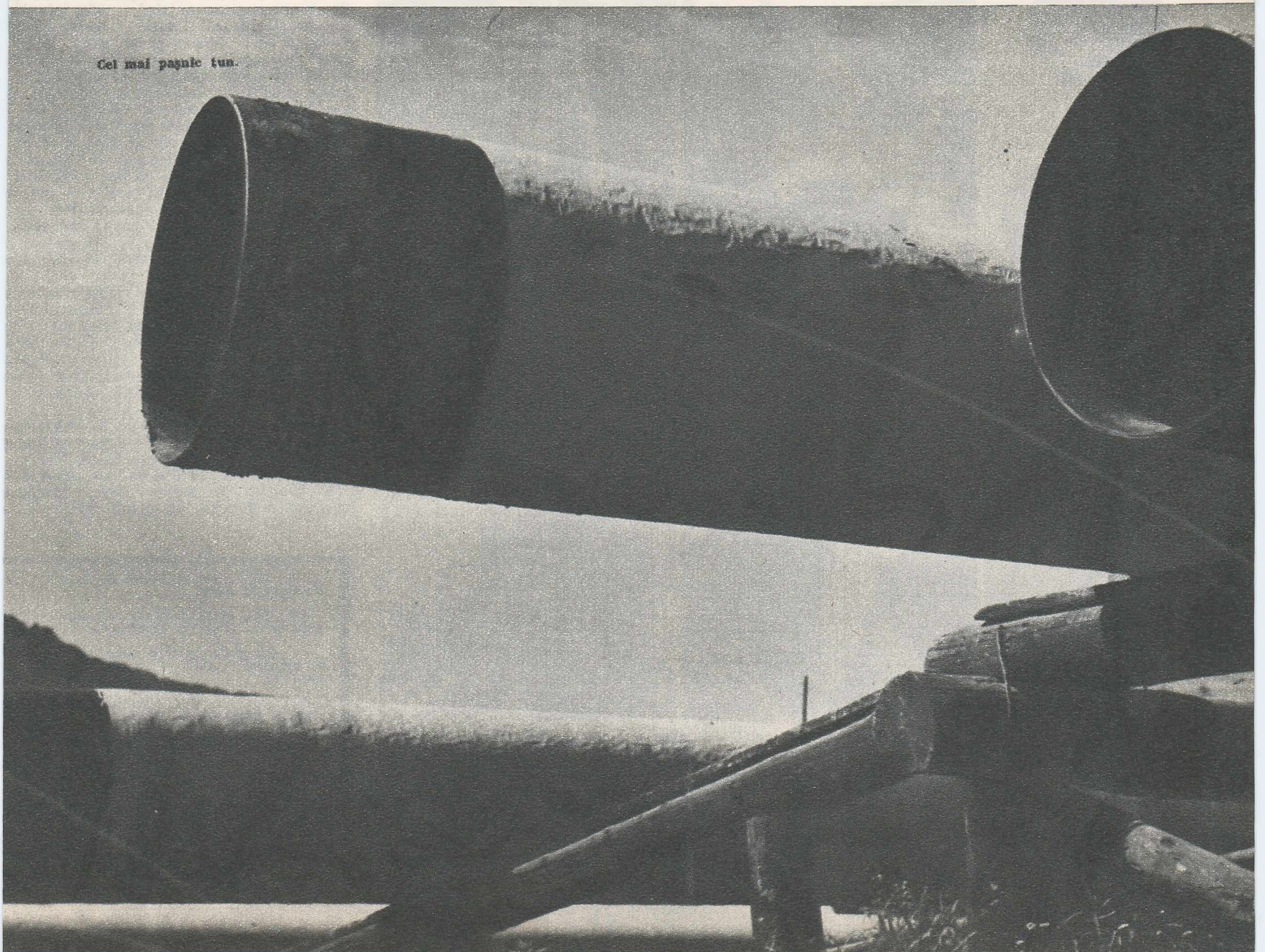
★

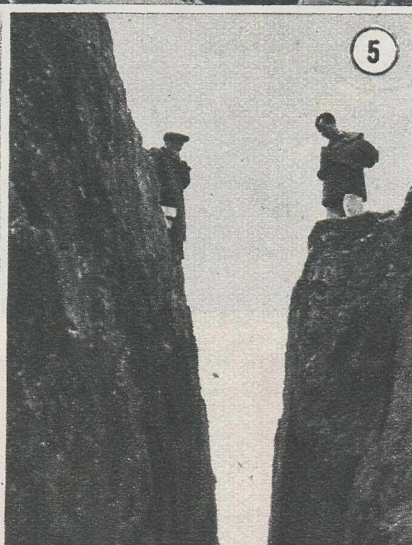
Stănescu e vesel și cochet. Încălțat cu pantofi galbeni și purtînd un tricou verde, pare un sportiv în vacanță. Amarandii e pasionat și plin de viață. Parfenie — blind și sfătos.



ISTRALA DE EST

Cel mai puțin tun.





Toți sînt frecăți pe șantiere ale tineret
 au văzut vagabonzi devenind oameni, și
 ajungînd meseriași de înaltă calificare
 nu o dată li s-a întîmplat ca, încercînd
 potolească o bătaie, să se aleagă cu un p
 peste gură. Să-i dai afară pe bătăuși
 prea greu. „Dar niciodată n-aș face așa
 — spune Parfenie. Să-l las iar pe bule
 să scuipe cetățenii pe bombeu și să t
 din chiștoc? Nooo! Il țin lîngă mine,
 nebun cum o fi, numai să învețe ceva
 nu se poate să nu învețe“.

Și, fără îndoială, învață. Lui Marin F
 freza de cocos îi cade pînă în gură și
 încă n-ar fi nimic. Dar după ce a colit
 pe la „Mobila Populară“, pe la IPRO
 Dunărea, pe la Govora — deh, om uml
 — s-a umplut de atîta „jmecherie“,
 te miri că lopata nu-i sapă singură. Se ce
 se vaită și simbătă bea un soi de tesco
 căreia-i zice „trăsnet“. Dar pe șantier
 la Govora și aici — Pană a învățat să luc
 sistematic, mult. Și dacă nu te salută
 deauna, fiindcă nu te vede prin părul
 i s-a lăsat peste ochi, are totuși am
 de a cîștiga pe luna iulie o mie două
 și... doi lei. Numai pentru că șeful, Corc
 a spus că despre partea lui poate să aji
 la o mie două sute, iar el, Pană, vre
 treacă pragul măcar cu doi lei. E în
 onoarea lui de săpător!

Adeseori însuși colectivul își educă men
 mai intransigent decît șeful șantierului
 comandantul. Și asta se întîmplă nu
 cu cei nepieptănați, cît cu chiulangii. P
 n-a lucrat două zile la „doi“ și, în noa
 care a urîtat, a fost scos din dormitor.
 geaba a venit comandantul, degeaba a v
 Corobea, șeful șantierului, brigadierii
 dăduseră afară și nu l-au reprimiț niciod
 Pleșa și-a adunat lucrurile și a plecat d
 Daneș.

Din păcate, oamenii nu sînt totdeauna
 intransigenți, ci adesea influențabili, și
 aler în primele zile după venirea pe șant
 încă n-au luat bani și nu știu cît vor căp.
 Și atunci apare zvonistul — rău intențio
 sau prost, pur și simplu — și începe să
 vaite și să-i căineze și pe alții. Cine
 spus verzi și uscate băieților lui Parfe
 nu se știe, sau, poate, o să se afle —
 într-o noapte brigadierii au deschis u
 barăcilor și au plecat la Galați. Cînd F
 fenies-a dus, după vreo două zile, la regi
 U.T.M., i-a găsit acolo și nici unul nu
 spus „bună ziua“. Plecarea lor fusese
 de prostească și fără obiect, într-atît
 aveau de ce să se plîngă, încît n-au îndrăz
 să se uite în ochii comandantului, ca
 salute. Apoi au început să se întorcă,
 nasul în jos, luați peste picior de cei c
 între timp făcuseră „metri“ și care av
 de încasat bani buni.

Cel mai tare, pare-se, au rîs de ei măcin
 lui Dincă, dintre care n-a plecat nici un
 Iar Dincă le-a spus: „n-am prins eu pe u
 din ăia care v-au sucit capul!“ Și, surzînd
 pentru că nu poate altfel, chiar cînd pie
 la șah — și-a pocnit amenințător palm
 grele și țărănești, clătînd din cap.

Lucrul începe dimineața la șapte și
 încheie seara la șase. O oră e rezervată mes
 care cel mai adesea e adusă pe traseu.
 mîinile lor încă nebătucite, ale căror pal
 s-au bășicat în prima lună, brigadie
 îngroapă conducta, înaintînd spre est. A

1-2. Doi șoferi — Viorel de la „doi“ și Marin de la „trei“.

3-4. Doi comandanți de brigadieri — Parfenie de la „cinci“ și Amaranđii de la „trei“.

5. Asemenea unei falii lungi de două sute de kilometri, șanțul se întinde din Ardeal în Moldova.

6-7. Doi șefi de șantier: Popescu de la „trei“ și Cozma de la „cinci“.

8-9-10. Brigadieri pe traseu.

11. Dincă Traian, șef de echipă și șahist periculos.

12. Mecl de volei la Tg. Secuiesc. Echipa orașului parează atacul unuia dintre „șantie-riștii“ de la Sinzieni.

13. Și iată-l pe cel de la „cinci“ care au „întîns-o“ și s-au întors apoi spășiți.

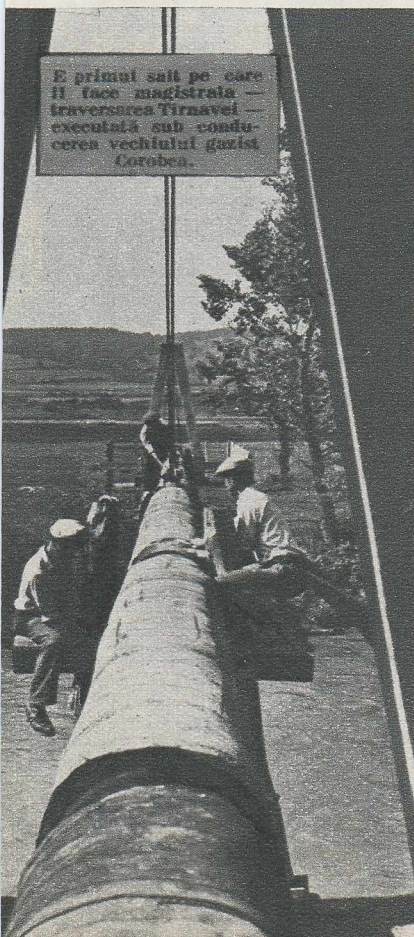
plouă și apa spală culorile cămășilor, ecându-le. Atunci brigadierii și lucrăse trag sub coroana unui arbore, sub t de crengi special pregătite, dar iluca umbrelă. Iar dacă apa li răzbește, a cortul instalat mai departe, și, inre, aburind de sudoare și ploaie, se suie, rid, își trec țigările din mină nă. Și înainte ca vremiua să fi conse întorc la lucru. Și sapă mai departe. se frînge, umple șanțul, dar ei sapă departe. Ajung în teren mlăștinos, n mil pe care lopata nu-l poate aduna, inci, îndirjiți, încălziți, trag noroiul în goală; unul lângă altul, sute de băiețești, subțiri și iuți. Și apoi mai tere să se certe cu șeful de șantier u-i lasă să doarmă pe traseu, în ciuda Ńei lor de a-și începe lucrul în zori. început cîștigă șapte sute de lei pe lună, poi o mie, apoi o mie două sute. După t săptămîni formează orchestre, joacă învață ping-pong și injură că nu prea

vin artiști pe șantier. Mai dansează la joia tineretului și pun bani deoparte, să-și facă haine.

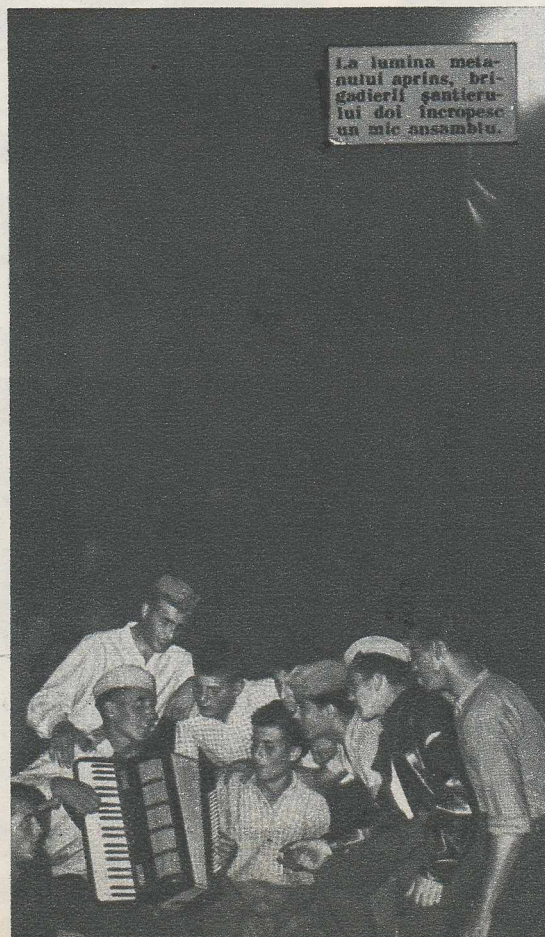
Și sapă, aruncă pămîntul, sapă — înaintind spre est, mereu mai spre est. Iar seara, după ce i-a plouat bine și i-a murat, după ce au fumat adăpostindu-se cîte doi sub salopetele ținute ca niște glugi de alți doi, după ce au scos cîte patru metri de pămînt, cîntă. Cîntă atît de fals, incît nu mai recunoști marșul, dar veselia aceasta cu falsete și răgușeli e contagioasă, invăluitoare.

Și poate că mulți nu înțeleg dintr-o dată ce școală înaltă fac pe șantierul ăsta, sub îndrumarea vechilor gaziști, sub îndrumarea comandanților, sub presiunea colectivului pe care ei înșiși îl formează, crezînd că magistrala e numai un șanț enorm ce taie munții. Dar asta or s-o înțeleagă bine mai tîrziu, cînd procesul lor de formare se va fi copt; poate chiar înainte ca metanul ce va încălzi laminorul de la Roman și fabricile Iașului să circule prin magistrală.

Mașinile se îndreaptă spre punctul unde se afla din cotiturile traseului.



E primul salt pe care îl face magistrala — traversarea Tîrnavei — executată sub conducerea vechiului gazist Corobea.



La lumina metanului aprins, brigadierii șantierului dol încropesc un mic ansamblu.

Victor TULBURĂ

Cîntecul stegarului

*Martore mi-s luna, răsărind departe,
Și, de oreși, această inimă din piept,
C-așteptam în țara înecată-n noapte
Și mi-era atîta de urit s-aștept.*

*Martori sint și anii tinereții mele,
Ceasurile lungi de priveghi stingher,
C-am pornit, sub cerul împințit de stele,
Cătr-o stea cum nu e alta, sus pe cer.*

*Frigul pînă-n oase colții și-i băgase,
Tremuram, cu pumnii încleștați și grei...
Parcă toți străbunii ce s-au frînt pe coase
Pumnii-și încleștară-atunci în pumnii mei.*

*Steaua fără seamăn, roșie ca focul,
Lumina pe roșul steagurilor fald
Și înția oară mi-a zîmbit norocul
Și înția oară-n viață mi-a fost cald!*

*Lîngă steaua care pururi o să ardă
Anii mei — de atuncea, stau sub steag de gardă.*

De n-ai fi tu...

*Și fără tine soare-ar fi pe cer
Învăpăind cu aur dimineața —
Căldură însă-ar da pentru boier...
Doar tu, partid, ne încălzești viața*

*Și fără tine holdele se coc —
Bogații însă ar culege rodul,
Nădejdea ni s-ar stinge sub obroc...
Doar tu, partid, poți sătura norodul!*

*Și fără tine muguri cresc în pom
Iar muma din durere ne dă viață...
Tu omului conștiința-i dai că-i om,
Puteri să lupte-i dai și-i dai povață.*

*De n-ai fi tu, zadarnic ar fi mai
Căci frunțile ne-ar fi întunecate
Și inima ne-ar fi de putregai
Și fără cîntec, fără libertate!*

Florin MUGUR

Cedrii din Liban

*Case simple fără multe flori,
Chinuite ulițe sărace,
Peste ele vîntul mării-n zori
Umedele aripi își desface...*

*Te zăresc, îndepărtat Liban:
Cedrii-ndureratei stau drepti în soare.
Vînt fierbinte, negru vînt dușman
Cedrii negri vrea să și-i doboare.*

*Au venit cu pasul mohorit...
Pas vrăjmaș — sub cizmă piatra plînge.
Banii să și-i apere — atît!
Crincenii dolari, roșiți de sînge.*

*Tu, prin frunze, cu-n fior suspini
Doar o clipă... Te-ncordezi, deodată.
Simt copacii pînă-n rădăcini
Încleștarea asta-ndurerată.*

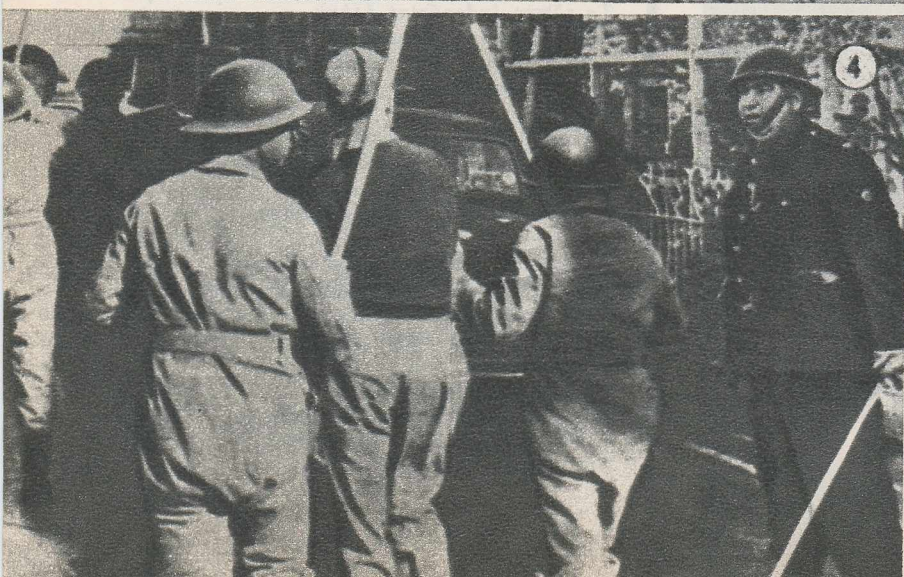
*Cedrii se înalță, luminati.
Vîntu-n crengi le tremură subțire.
Vechii cedri sună grav: „Plecați!”
Și-o repetă-ntreaga omenire.*

SÎNGEROSUL IMPERIALISM



Borfașul de rînd fură, tîlharul de drumul mare jefuiește iar escrocul modern și rafinat „își însușește”... Extinzînd aceste noțiuni lingvistice de conjunctură, exponenții colonialismului agresiv pretind că ei nu jefuiesc, nu jecmănesc, nu exploatează, nu atacă pe uscat, pe mare și din aer, nu distrug, nu oprimă, nu schingiuiesc și nuucid, ei pur și simplu „eliberează”... „Eliberează” deopotrivă țări și popoare, petrol, grâu, minereuri. Bunurile „eliberate” nu se cheamă pradă, ci „interese” (americane, engleze, franceze, olandeze — de la caz la caz); oamenii „eliberați” nu se cheamă nici victime, nici martiri, nici sclavi, nici robi, ei răzvrățiți ce trebuie puși la punct (pe pămînt sau sub pămînt) în numele „idealurilor” imperialiste. Așa s-au petrecut lucrurile mai acum cîțiva ani în Coreea și în Vietnam, ceva mai tîrziu în Guatemala și în Egipt — astăzi în Liban și în Iordania.

Iată cîteva imagini fotografice luate în cursul tentativelor de record din ultimii ani ale sîngeroșilor campioni ai „libertăților”. Priviți și nu uitați: imperialismul se hrănește cu sînge și serum.





1. COREEA — Pe aici au trecut „eliberatorii” americani...

2. EGIPT — La Port-Said, în 1956.

3. VIETNAMUL DE SUD — „Sus mîinile...” ordonă „liberiatea” colonialistă.

4. CIPRU — Sub teoarea poliției colonialiștilor englezi.

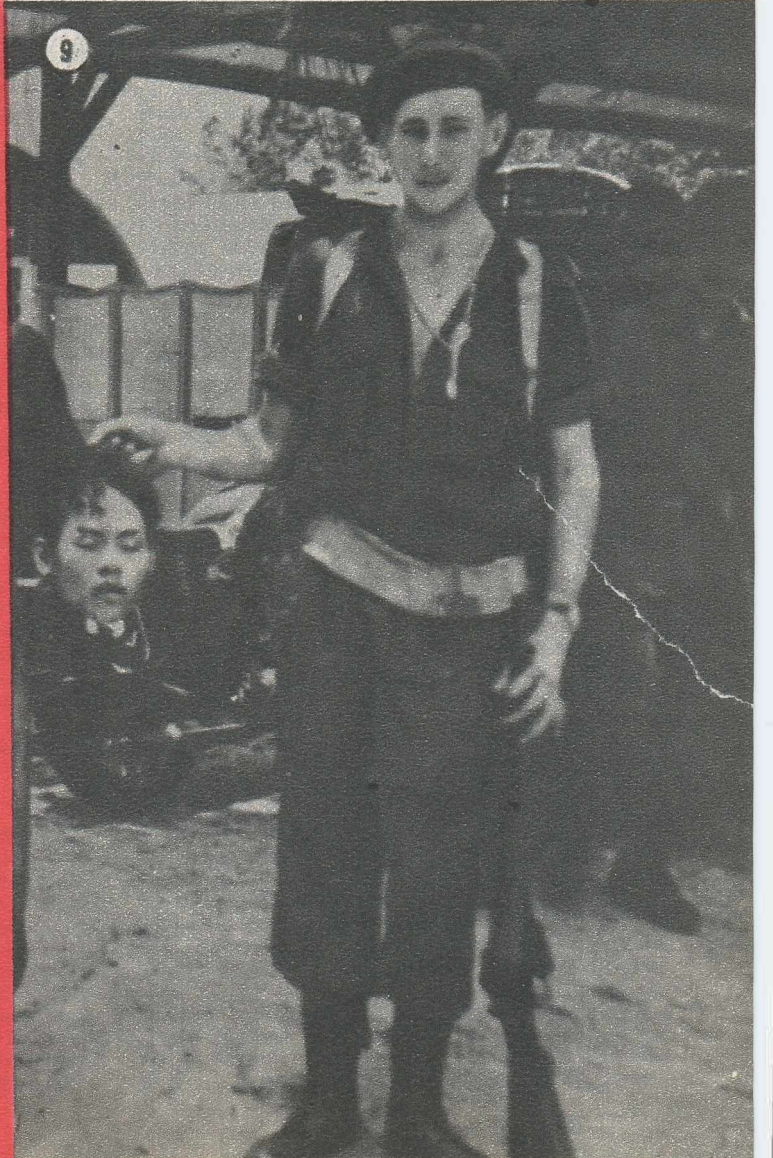
5. GUATEMALA — Cînd poporul guatemalez s-a ridicat la luptă pentru a alunga pe asupritorii și exploatații imperialiști, avioane americane descărcău armament american pentru a salva profiturile lui „United Fruit Company”.

6. YEMEN — Acest om a crezut că petrolul din țara sa trebuie să fie al yemeniților, și nu al englezilor...

7. INDONESIA — „Pașnice” ajutoare americane, acordate rebelilor și trădătorilor.

8. KENYA — Politist englez, stînd „de vorbă”... în numele „civilizației occidentale” cu un băștinăș.

9. MALAYA — Acesta e un „civilizat” englez.





SCRISOARE DIN S.U.A.

de Albert KAHN
scriitor american

Adevăratul pericol



in cauza ploilor radioactive din California — imi scrie din New York directorul unui ziar progresist — unii cititori propun boicotarea tuturor produselor alimentare provenite de acolo. Care e părerea dv.? Va avea aceasta vreo influență asupra celor ce conduc țara?"

O prietenă din San Francisco imi relatează că medicul ei de casă, un om cu vederi politice conservatoare, i-a dat următorul sfat: „In locul dumatilor, eu nu aş da copiilor lapte proaspăt. Nimeni nu poate şti cât stronțiu 90 conține. Cred că laptele praf ar putea fi mai sigur din acest punct de vedere”.

La Congresul Asociației părinților și învățătorilor, ce s-a desfășurat de curind în statul California, cei 5.000 de delegați au votat o moțiune propusă de reverendul John Shaffer, prin care se cerea ca „autoritățile sanitare să studieze în mod amănunțit riscurile și pericolele ce amenință sănătatea copiilor și a tineretului, ca urmare a radiațiilor nucleare...” Tată a cinci copii, reverendul Shaffer a declarat la Congres: „Personal, eu cred că aceasta este cea mai importantă problemă în ce privește sănătatea copiilor noștri”.

Intr-un articol publicat în buletinul organizației din San Francisco a Comitetului de ajutor prietenesc (Quakeri) se află următoarea întrebare: „Care este adevăratul pericol care ne amenință?” Iar mai departe, articolul spune: „Analizele de radiații asupra apei, legumelor și laptelui au fost întâmplătoare sau inexistente... Analiza ploilor radioactive din martie a arătat o creștere de 208 ori, față de standardul de apă potabilă „curată” stabilit de normele Oficiului național al standardizării...”

De curind, la universitatea din California, un mare număr de oameni — majoritatea studenți — au manifestat purtind pancarte pe care scria: „Să înceteze ploaia teroarei!”

Nu numai în California...

Deosebita preocupare față de efectele experiențelor cu arme nucleare nu se limitează numai la statul California, unde ploaia radioactivă a fost foarte intensă. Nu trece o zi fără ca, de la un capăt la altul al țării, organizații ale oamenilor de știință, clericale, sindicale, de-ale educatorilor sau altor cetățeni cu conștiință civică, să nu ceară guvernului să înceteze experiențele cu arme nucleare. La Philadelphia și Chicago, la Boston și New York, la Cleveland și Washington au avut loc demonstrații publice și intruniri de protest, veghi pentru pace, au fost organizate delegații și „marșuri ale păcii”, la care au participat mii de bărbați, femei și copii.

Un apel al Comitetului Național pentru o politică nucleară rațională, apărut pe o pagină întreagă în „New York Times” și în multe alte ziare din diferite orașe, poartă

titlul: „Bombele nucleare pot distruge într-un război tot ce înseamnă viață — Experiențele nucleare amenință sănătatea noastră încă de pe acum”. Printre semnatarii acestui apel se află personalități de frunte din S.U.A., între care Norman Cousins, directorul lui „Saturday Review of Literature”, reverendul Harry Emerson Fosdick, de la biserica Riverside din New York, generalul de brigadă în retragere Hugh B. Hester, scriitorul Lewis Mumford, James Patton, președintele Uniunii Naționale a Fermierilor, Clarence Pickett, secretar al Comitetului de ajutor prietenesc, și dr. Linus Pauling, laureat al Premiului Nobel, unul dintre cei mai infocați adversari ai continuării experiențelor. Arătând că Uniunea Sovietică a încetat unilateral experiențele, apelul cere guvernului S.U.A. să-i urmeze exemplul. „Securitatea Americii este indisolubil legată de securitatea întregii lumi” — se spune în apel. „Acțiunea acum, pentru binele omenirii!”

Din toate părțile răsună ca un ecou această chemare, care exprimă redesteptarea conștiinței națiunii.

Pentru reorientarea falimentarelor politici externe

Un număr de congresmeni, din păcate încă mic dar în continuă creștere, cer suspendarea experiențelor și schimbarea radicală a dezastruoasei politici externe a Secretarului de Stat John Foster Dulles. Deputatul Charles Porter, autorul unui proiect de lege pentru încetarea experiențelor cu arme nucleare pe o perioadă în care și alte țări se abțin de la efectuarea experiențelor, a adresat o scrisoare Comisiei pentru energia atomică, prin care cere membrilor acestei comisii să răspundă la 31 întrebări precise cu privire la motivele pentru care S.U.A. nu pot sista imediat experiențele. Deputatul Chet Holifield continuă să denunțe cu vigoare „tendința înspăimântătoare a producției atomice în scopuri militare”. Într-o serie de cuvântări edificatoare rostite de la tribuna Congresului, senatorul Hubert Humphrey a subliniat că tot atât de imperios necesară ca și încetarea experiențelor nucleare este și reorientarea politicii externe a S.U.A. în direcția „coexistenței pașnice”.

Ce ascund cuvinte ca „securitatea națiunii” și „idealuri umanitare”

Cum a reacționat însă administrația Eisenhower față de valul de îngrijorare și față de protestele împotriva continuării experiențelor, proteste ce au cuprins întreaga țară? Răspunsul său a venit cu multă întârziere, plin de cinism și fățărnicie și dovedind o monstroasă desconsiderare a intereselor celor mai vitale ale poporului. Prin hotărârile Comisiei pentru energia atomică și ale altor organe guvernamentale, conducătorii țării au căutat în mod sistematic să minimalizeze groaznicul pericol pe care-l implică experiențele. Ei au căutat să învăluie opinia publică într-o

atmosferă de falsă securitate, să aba să contracareze acuzațiile ce li se aduc multe părți, mistificând motivele reale pe care Uniunea Sovietică a suspendat experiențele și încercând să convingă în acest pe cetățeni de necesitatea continuării către S.U.A. a acestora, pentru „securitatea națiunii”. Nici un guvern de până acum, în treaga istorie a națiunii, nu a înșelat atât grosolan poporul american în ce privește rețele sale vitale și nu a dus cu atita lipsă de răspundere ca acum o politică extrem de mejdioasă pentru însăși existența acestui popor.

În această campanie lipsită de oricescr și plină de înșelăciune, nici un purtător cuvânt al guvernului nu a avut un rol de sinistru ca dr. Edward Teller, care fâlește cu titlul lipsit de glorie de „părinte al bombei cu hidrogen”. În nenumărate ferințe publice, cuvântări la televiziune conferințe de presă și articole, el cont să susțină că experiențele nucleare tre continuate și că, departe de a fi o primă pentru popoarele lumii, experiențele aduce omenirii un mare profit. „Dezarm — declară dr. Teller — este o cauză îndrăgășită... Precipitațiile ce cad asupra în gului glob sînt tot atât de periculoase pe sănătatea oamenilor, ca și îngrășarea c uncie sau fumatul unei țigarete la fie două luni”. Într-o carte intitulată „Viit nostru nuclear”, în care jonglează în cinic cu statistici, spre a demonstra „ca terul inofensiv” al experiențelor nucle dr. Teller afirmă: „S-a spus că e nedre a primejdiei viața omenescă. Nu este c mai realist și pe linia idealurilor umanite de a lupta pentru o viață mai bună pe întreaga omenire?” Este caracteristic că Teller și cercurile guvernante pe care reprezintă pledează, sub paravanul „umtarismului” și al unei „vieți mai b pentru întreaga omenire”, pentru intens carea fabricării de arme distrugătoare.

Din diferitele sale declarații, reiese că poate de clar că dr. Teller este stăpînit de o maniacă împotriva Uniunii Sovietice. Mai însă și alte persoane influente care, împărtășesc părerea lui că experiențele cleare trebuie continuate, prezintă ar mente mai „practice”. „Am participat Conferința industriei de rachete, de Washington, care a durat trei zile”, se ar într-un reportaj publicat recent într-un z al Wall Street-ului. „Reprezentanții ind trieii erau deprimați... Se plingeau de ne tărirea guvernului, de birocratism... de li de considerație a guvernului față de cei c au deschis acest drum, ca și de nepăsătoare toleranță a unei noi concurențe ce împără comenzile și fărîmițează câștigurile”. At sinceritate ar merita poate considerație. puțin nu se face caz de patriotism sau principii umanitare, ci se arată fățiș mobilul asasinatului în masă îl constitu profitul!

Se ridică o forță urlașă

Pericolul pe care îl reprezintă astfel monștri deghizați în oameni nu poate subapreciat. Lăcomia lor bolnăvicioasă e susținută de o mare forță, iar hotărârile de zi cu zi pun în pericol viața a milioane de oameni. Dar trebuie arătat totodată astăzi există o forță mai puternică decît lor. Aceasta este forța crescîndă a masei a bărbaților și femeilor iubitoare de pa din Statele Unite și din toate celelalte ț ale căror glasuri strigă pline de hotărîr „Să înceteze această nebunie!” Este for care, nu demult, a provocat demisia d funcția de președinte al Comisiei pent energia atomică, a lui Lewis L. Strau: inveteratul adept al războiului atomic. Ai în America, la fel ca și în restul lumii, via se opune cu îndrăjire morții.

Albert Schweitzer spunea: „Cînd se ridică din rîndul tuturor popoarelor o opir publică... conștiința de pericolele pe ca le implică continuarea experiențelor, atur oamenii de stat vor trebui să ajungă la acord pentru încetarea experiențelor”.

Această opinie publică crește cu fieca ceas în Statele Unite. Ea își găsește expres în aceste cuvinte cuprinse în Apelul Comi tului Național pentru o politică nuclea rațională: „Securitatea Americii este indisolubil legată de securitatea întregii lumi. A ționați acum, pentru binele întregii omeniri

Discuții cu... cîntec

Cu siguranță că, în urmă cu cîțiva ani — cînd „Electrecord” nu era decît o mică înghetare lipsită de utilaj și tehnicieni — perspectiva de a se ajunge la peste un milion de discuri anual ar fi putut să pară fantazistă. Dar iată că azi, această „fantazie” s-a înscris printre realitățile obișnuite ale vieții noastre muzicale, alături de creșterea numărului de filarici la 19, a teatrelor muzicale la lături de zecile de orchestre populare, înființate în aceeași vreme și de alte aspecte firești a ceea ce numim de scurtă vreme revoluția culturală. Numărul, repertoriul și calitatea arilor noastre nu pot să nu se impună și în aceste condiții. Dacă mai bine jumătate din producția de discuri este închinată muzicii populare, rădăște a fi deosebit de prețioasă numai în țara noastră, ci și în toată lumea, asupra celeilalte jumătate (muzică ușoară și cultă) se pot afla destule rezerve care au făcut încă obiectul discuțiilor nu numai îndul celor direct interesați, ci și al urea masă a melomanilor.

Eu mai vreau să insistăm asupra greșelilor, atît de des arătate în presă, și de promovarea în muzica ușoară a pieselor de proveniență dubioasă, și de adevărat că, studiind repertoriul înregistrat al „Electrecordului”, găsești aproape toate compozițiile înșelătoare din genul muzicii ușoare. Și atunci? Se poate totuși vorbi de politică greșită și despre urmările ei în sectorul muzicii ușoare al „Electrecordului”? Fără îndoială că da. De a jura, de pildă, să studiem rile care, în decursul anilor, au fost repetate spre „Electrecord” de organele de difuzare a discului (CLDC, Isterul Comerțului etc.) pentru a brezi în fața unei situații ciudate: cele venite de pe malurile Senei, sissipiului sau Amazoanelor (presuind că mamele și sambele de la noi ceva comun cu străbunii lor sud-ricani) domină net, în aceste cereri, odiile de pe malurile Dimboviței. Și înclinat să spun: „Probabil că stea sînt gusturile ascultătorilor”.

Am voi să întrebăm organele de difuzare a discului: „Despre care ascultător e vorba, mă rog?” Pentru că, dacă liezi mai amănunțit situația vînzării de discuri, ajungi la concluzii din ce în ce mai interesante: mult laudatele solate sau beladone nu au depășit je medii de 10-12.000 de discuri, timp ce tirajele realizate de comițiile valoroase românești sînt de 20 sau trei ori mai mari. Așadar, cea masă a publicului a arătat preferințe firești pentru creația noastră originală. Mult repetatele motive comerciale — care ar fi deteriorat o asemenea politică de difuzare — și, la orice analiză, inconsistente. Aceste rămîne, sînt probabil preferințele personale ale unor difuzori. Coniile repetate făcute gustului înapoiat cosmopolit al unei pătri subțiri rîndurile micii burghezii.

această tendință de desprindere de oile reale ale ascultătorilor se poate iarca, de altfel, și în repertoriul or genuri muzicale, denumite global

și impropriu „culte”. Iată, de pildă, muzica simfonică. Să pretinzi astăzi „Electrecordului”, care abia și-a început alcătuirea unui repertoriu cult mai consistent, să cuprindă toate lucrările semnificative ale muzicii românești și universale ar fi, fără îndoială, prematur și nerealist. Este firesc ca genurile muzicale mai complexe să apară în repertoriu în urma celor de mai largă accesibilitate, mai ales că la noi a fost necesară și o perioadă de formare a specialiștilor în vederea înregistrării în condiții optime a muzicii instrumentale și vocale. Dar repertoriul simfonic — ca, de altfel, și cel de operă și de cameră — nu suferă numai de o explicabilă penurie, ci și de o anumită alcătuire întâmplătoare, „pe apucate”, a sa. Degeaba ai căuta existența unor criterii temeinice de alegere și prioritate a lucrărilor înregistrate: nu vei afla nici unul, afară poate de preferințele unuia sau altuia dintre interpreții decizi să facă aceste înregistrări. În mod firesc, te-ai fi gîndit că se va acorda pentru început preferință lucrărilor de mai largă accesibilitate, mai direct legate de folclorul și de viața poporului nostru. Dar cum se explică atunci absența din orice magazin a unei piese atît de răspîndite ca „Balada” de Ciprian Porumbescu (se pare că ar fi existat o înregistrare, de mult ieșită din uz, care nu a fost înlocuită, deși Ion Voicu ar fi putut fi un interpret neîntrecut al acestei lucrări), ca „Rapsodii romine” ale lui George Enescu, ca unele fragmente din baletul „Cînd strugurii se coc” de Mihail Jora, sau ca numeroase alte lucrări rapsodice, piese lirice etc., care formează prima treaptă de accesibilitate a muzicii? Carențe similare se remarcă, de altfel, și în ceea ce privește lucrările universale de acest gen — valsuri și nocturne de Johan Strauss, rapsodii sau dansuri simfonice de Glinka, Liszt, Dvorak, Grieg, tanzeti după muzica lui Bizet, Gounod, Offenbach etc., care nu numai că ar putea să se bucure de largă apreciere a ascultătorilor, ci și să contribuie efectiv la educația lor muzicală.

Tot atît de important — dacă nu chiar și mai însemnat — ar fi fost criteriul priorității unor lucrări inspirate din realizările vieții noastre de azi, purtătoare ale unor mesaje de idei nobile și înaintate. Iată însă că cele mai multe lucrări vocale sau vocal-simfonice care au marcat importante succese creatoare ale compozitorilor Mendelssohn, Toduță, Dumitrescu, Feldman, Negrea etc., sînt încă absente din repertoriul „Electrecordului”.

Repetăm încă o dată: nu se poate pretinde unei activități de început o oglindire completă a tuturor aspectelor vieții muzicale. Este vorba însă de criterii științifice de selecționare, de planul pe care trebuie să-l urmeze acest repertoriu. În această privință, aspecte și mai inexplicabile le oferă absența în înregistrări a interpretelor noștri, factori principali de promovare a muzicii. Cei mai valoroși dintre ei, dirijori, instrumentiști sau cîntăreți, sînt și cei mai rar întâlniți în repertoriul discurilor noastre (mulți dintre ei au, de altfel, la activul lor mult mai multe înregistrări peste hotare, decît în propria lor țară...). Indiferent de considerentele artistice sau comerciale care ar interveni, nu este oare firesc și elementar ca ascultătorii din țara noastră să se poată bucura primii de succesele artiștilor lor? Nu ar fi oare timpul să se stabilizească mijloace de folosire mai intensă a colaborării cu interpreții noștri de frunte, depășin-

du-se neînțelegerile și șovăielile de pînă acum? Va fi cel puțin ciudat dacă se va perpetua absența de pe lista înregistrărilor „Electrecord” a celei mai bune filarmonici din țara noastră și a primului ei dirijor, George Georgescu, dacă cei mai buni cîntăreți romîni vor continua să apară cu totul sporadic în înregistrări, deși în interesul vieții noastre muzicale și în propriul lor interes ar trebui depuse toate eforturile pentru a fi înregistrați în floarea posibilităților lor artistice!

Cele enumerate pînă acum nu reprezintă decît o parte a problemelor ce se ivesc din simpla parcurgere a repertoriului de înregistrări „Electrecord”. Uneori, acestea capătă un caracter de acuitate — dacă ne gîndim, de pildă, că în preajma Festivalului „George Enescu”, lipsesc încă din magazine nu numai „Rapsodiile” acestuia (un număr de discuri apărute în urmă cu cîteva luni s-au epuizat și nu au mai fost

înlocuite), ci și Sonata în stil românesc pentru vioară și pian, „Impresiile din copilărie”, Cvartetul cu pian, fragmente din „Oedip” — adică tocmai unele lucrări din cele mai semnificative, mai accesibile și mai valoroase din creația marelui nostru muzician.

Firește, enunțarea acestor probleme (de altfel incompletă) nu a ținut seama de anumite dificultăți a căror rezolvare, după cît se pare, nu depinde întotdeauna numai de „Electrecord”. Ea nu a ținut seama nici de măsurile aflate în curs și care vor atenua, probabil, în scurtă vreme, o parte din slăbiciunile semnalate. Dar chiar dacă „infernal” e pavat cu intenții bune, activitatea „Electrecordului” se cuvine pavată de urgență nu numai cu intenții, ci și cu realizări pe măsura cerințelor și așteptărilor maselor largi, mereu mai largi, de iubitori ai muzicii.

I. HRISTEA

O ECHIPĂ DE AMATORI, UN REPERTORIU ȘI CÎTE CEVA DESPRE AMÎNDOUĂ

De obicei, actorii amatori își visează o sală a lor, amenajată ca un teatru „adevărat”. Echipa de teatru a Comitetului Sindical Orășenesc București al lucrătorilor din Comerț și Cooperatie și-a văzut visul împlinit: de la 15 aprilie 1957 își are, pe strada Șelari, o sală a ei, cu 300 de locuri, cu reflectoare și scenă bine utilată. La intrare și, de curînd, pe panourile din tot orașul, așeze tipărite îi anunță spectacolele. Dincolo de așeze, aflăm un colectiv încheșat, în care fluctuația membrilor este exclusă. Regizorul-instructor al echipei, Ștefan Pană, a depistat oameni ale căror aptitudini pentru scenă au fost verificate: Ion Cristescu, contabil la „Apicola”, este laureat al celui de-al IV-lea Concurs al echipelor artistice de amatori; Adrian Dinet de la „Aprozar”, Margă Iacobi de la Truștul de Alimentație Publică, alături de ceilalți 60 de artiști amatori ai echipei, se achită onorabil — și nu numai onorabil — de rolurile ce le-au fost încredințate. Poate că, pentru munca acestei echipe, sprijinul vreunui critic dramatic n-ar fi de prisos. Este o sugestie asupra căreia nu vom stăruî, intrucît ni se pare mai eficient a o suplini, pînă una-alta, cu cîteva observații.

Așezele care ne-au informat despre componenții echipei ne dau amănunte și asupra repertoriului. Cu toate realizările sale incontestabile, echipa de teatru Comerț-Cooperatie este, din acest punct de vedere, deficitară în fața publicului. Un teatru de amatori trebuie să se plaseze în centrul vieții culturale din unitatea căreia îi aparține, în cazul nostru a întreprinderilor din Comerț și Cooperatie. El trebuie să fie receptiv față de toate problemele de strîngere actualitate (ale întreprinderii în mod special) și, prin repertoriul său, să le ogîndească și să le dezbată. Vrînd să demonstreze înțelegerea misiunii sale, echipa de care vorbim a montat cu un prilej festiv două piese din repertoriul actual semnate de Ferencz Laszlo („Ceafă”) și Dimeni Istvan („Duminică liniștită”). Dar... așeze teatrului le trec sub tăcere, iar conducerea echipei le programează foarte rar, anunțînd în schimb, cu multă pompă, spectacolele cu „Doamna ministru” de B. Nușici, „Omul care a văzut moartea” de V. Eftimiu, sau „Momentele” lui Caragiale și „Piatra din casă” a lui Alecsandri.

Nu avem nimic împotriva ca lucrări de acest fel să figureze în repertoriul unei echipe de amatori, dacă forțele sale artistice îi permit realizarea lor. Dar spectatorul cărui i se adresează în special această echipă are nevoie mai ales de altceva. El se izbește în producție și în viață de o serie întreagă de probleme proprii

zilelor de azi și muncii sale, pe care le-ar dori comentate și rezolvate pe scenă. Despre Marghioița poate afla și în alt teatru: dar unde să afle el faptul de viață legat de activitatea lui, dacă nu în piesa echipei de amatori a întreprinderii sale? Poate că înghetarea unuia ceneacu pe lângă colectivul de actori, un ceneacu care să creeze lucrări speciale, adecvate echipei, ar înlesni răspunsul la această întrebare. Pînă atunci, repertoriul trebuie oricum îmbogățit cu piese care dezbat problemele zilelor noastre și care interesează în cel mai înalt grad spectatorii. Dramaturgi talentați au scris lucrări speciale pentru echipele de amatori, ținînd seama de posibilitățile lor artistice și de condițiile tehnice în care își desfășoară activitatea; și am statui pe membrii echipei să citească și să mediteze asupra următoarelor lucrări: „Oaspețele din fațul serii” de Horia Lovinescu, „Într-o seară de toamnă” de Ștefan Tita, „Umbră” de Ferencz Laszlo, „Paznicul stelelor” de Tiberiu Vornic sau „Cheia succesului” de V. Adrian și P. Crainic.

Așezele continuă să ne vorbească: „întregul repertoriu este compus numai din comedii” — îți șoptesc ele, intrigate. De ce? Oare între actorii amatori nu se numără nici unul care să-și încerce forțele și în dramă? Ar fi absurd să credem asta. Explicația ar putea sta, poate, în comoditatea Instructorului, ca și a actorilor amator, păstrează convingerea că e mai ușor să joace comedie și mai ușor să cucerască aplauzele publicului avînd ca armă risul, umorul. Este un fel de a-ți fura propria călăuză, fiindcă nimic nu vestește mai repede pasiunea pentru scenă a artistului-amator decît „specializarea” unilaterală. Pe aceeași linie, trebuie remarcată ordinea în care sînt prezentate — în același spectacol — comedii clasicele noastre. Publicul este obligat să vadă întâi „Momentele” lui Caragiale și apoi „Piatra din casă” (asta pentru că primele sînt mai scurte, cerînd dese schimbări de decoruri). Pe altarul comodității a fost sacrificată logica și cronologia. În asemenea condiții, bardul de la Mircești este timorat de verva marelui Caragiale. Și de data aceasta, comoditatea e practică în detrimentul spectatorului.

Am recomanda talentatei echipe de amatori ce joacă în sala de pe str. Șelari mai multă atenție în alegerea repertoriului ei, o mai strîngă legătură a acestuia cu viața și cu problemele specifice ale muncii din întreprinderile respective. Numai așa își va justifica din plin activitatea artistică și va da măsura valorii și utilității ei.

Radu RUPEA



UN TRATAMENT CURENT

Din ușa pe care am deschis-o, aud, în liniștea cabinetului medical, sfârșitul unei conversații:

— E într-adevăr o performanță, să te îngrași cu 8 kilograme în două luni și jumătate. Te felicit...

Risete vesele, apoi din nou:

— Dar cu munca cum stai? Poți lucra?

— Tovarășe doctor, mă simt atât de bine, încît cred că dacă aș lucra, aș putea să-mi depășesc zilnic norma...

Inchid ușa la loc și mă gândesc, să fie vreun laborator... special?!

Peste un sfert de oră, îl cunosc însă pe doctor și, stînd de vorbă cu dînsul, mă lămuresc că nu-i vorba de nimic... supranatural. E vorba de fapte obișnuite în lumea pacienților Institutului de Endocrinologie. Cetățeanul cu care doctorul stă-



Cu ajutorul contorului Geyger-Müller se determină cantitatea de iod radioactiv captat de tiroidă.

tuse de vorbă este strungarul C.G. de la Atelierele C.F.R. din Craiova. În urmă cu câteva luni, omul s-a internat în clinica institutului, într-o stare foarte gravă. Avea o hipertiroidie avansată și această boală, determina-

tă de o creștere anormală a funcțiunii glandei tiroide, îi dădea grave tulburări. Slăbise enorm, deși minca mult, prezenta tulburări cardiace, era veșnic obosit, adinamic, lucra cu mari eforturi, numai 3-4 ore pe zi.

În clinică el a fost supus unui tratament cu izotopi radioactivi, cu iod radioactiv.

• Ce efect a putut avea asupra bolii sale iodul radioactiv?

Se știe că glanda tiroidă are o mare afinitate pentru iod, deoarece această substanță îi este necesară pentru sintetizarea hormonului pe care îl produce — tiroxina. O dată introdus în corp iodul se fixează cu precădere în țesutul tiroidian. Dar iodul despre care vorbim este radioactiv. El emite radiații gama, penetrante. Și acestea își exercită acțiunea asupra celulelor tiroidei, inactivîndu-le, domolindu-le activitatea anormal crescută.

Strungarului nostru i s-au administrat 5 milicurie de iod radioactiv. După puțină vreme starea lui s-a ameliorat. Înainte de plecarea din clinică, i s-a mai dat o doză. Apoi s-a dus acasă, și-a reluat munca. După două luni și jumătate a venit la control. Ați văzut: s-a îngrășat cu 8 kilograme, muncește mai mult decît obișnuit, nu mai are nici o tulburare din cele pe care le avea.

Cazul strungarului C. G. nu este unic în foile de consultații ale Institutului

de Endocrinologie. Tramentul cu iod radioactiv hipertiroidie este utilizat și ce în ce mai mult și se închină cu ajutorul lui frumoșii.

Dar acesta nu este singurul domeniu de aplicare a izotopilor radioactivi în cadrul institutului. Iodul radioactiv a căpătat o largă utilizare în precizarea diagnosticelor de tulburări tiroidiene. Sînt cazuri în care simptomele clinice ale unui boalnav sînt aproape de normal iar rezultatul metabolismului bazal nu indică nimic sigur. În aceste situații, utilizarea iodului radioactiv constituie o metodă de diagnostic foarte precisă, rapidă și comodă, în sensul că investigația se face fără niciun efort din partea bolnavului.

Tot la Institutul de Endocrinologie se utilizează izotopii radioactivi în tratamentul tumorilor maligne tiroidiene, precum și în unele ferite cercetări care se desfășoară în probleme de endocrinologie.

Izotopii radioactivi — cel mai modern mijloc de investigație și tratament — sînt folosiți azi în mod curent cu succes în endocrinologie și, în general, în medicina noastră.

Cornelia TODIRA

REAPARE VECHIUL TOMIS



Acest istm pitoresc al vechii Constanța este străbătut de una din galeriile subterane ale anticului Tomis.

es la suprafață o parte din zidurile vechiului Tomis. Urmele cetății greco-romane au început să apară după primele lovituri de tîrnăcop, date pe șantierul arheologic deschis acum la Constanța. Este pentru prima dată cînd se fac săpături organizate, pentru scoaterea la iveală a cetății ridicată de coloniștii greci din Milet, veniți pe țărmul Pontului Euxin pentru a întreține relații comerciale cu popoarele din Scitia Minor.

Grecii din Milet au poposit prin aceste locuri în urmă cu vreo 2700 de ani. Astăzi au poposit aici profesori de istorie, arheologi, cercetători științifici, veniți pe acest important șantier deschis din inițiativa muzeului „Vasile Pîrvan” din Constanța, cu sprijinul Institutului de Arheologie al Academiei R.P.R. Un șantier unde, la chemarea U.T.M., alături de oamenii de știință, își dă sprijinul tineretului constănțean. Pînă acum, peste două mii de tineri din fabrici și întreprinderi, din armată și din școli au intrat voluntar în acțiune, lucrînd la săpături.

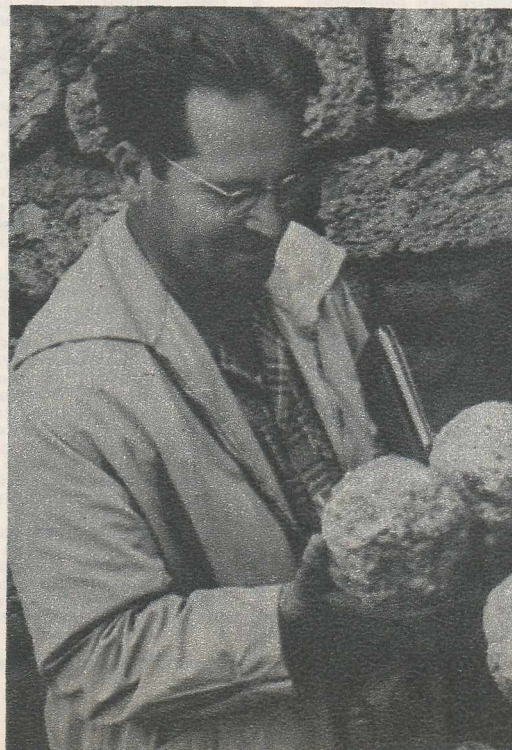
Primele lovituri de tîrnăcop au fost fructuoase: în centrul Constanței s-a descoperit poarta de vest a cetății Tomis. Într-unul din turnurile porții, arheologii au dat peste „depozitul de muniții” al cetății. S-a dat astfel peste o rezervă de „bombe”. Vreți să știți cum arătau bombele de acum două milenii și ju-

mătate? Sînt simple ghiulele din piatră, de mărimea unor mingi mai mari. Ele erau proiectate cu ajutorul catapultelor și al unor prăștii uriașe.

Cercetările continuă și în celelalte sectoare. Și astfel s-a aflat un lucru cu totul nou: istmul Constanței a fost perforat de vechii tomitani — probabil în timpul romanilor — în așa fel, încît partea de jos a orașului este străbătută de o rețea de galerii. Într-o asemenea galerie arheologii au pătruns două sute de metri sub oraș.

Pe șantierul de la Constanța se află ca invitat tov. Teofil Ivanov, colaborator științific

Așa arătau ghiulelele (de piatră) cu care se apărau tomitanii! Acum ele sînt studiate de către arheologi.



al Academiei R. P. Bulgaria — arheolog cunoscut, specialist în arheologie greco-romană. El a făcut cercetări în mai multe cetăți vechi de pe țărmul Mării Negre și în interiorul Bulgariei: Apolonia, Abritus, Oesus și Serdica (vechea Sofie).

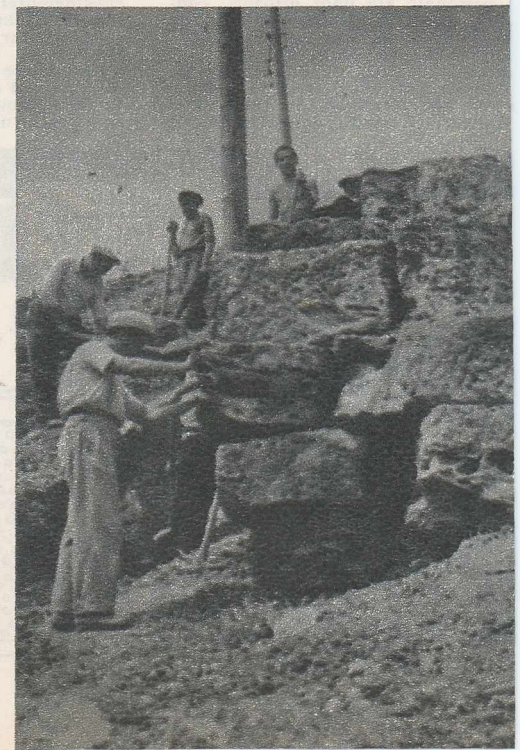
Lucrările de pe șantierul arheologic Tomis au reunit cunoscuți specialiști din întreaga țară.

Cercetările sînt abia la început. Arheologii cred că săpăturile vor duce la surprize importante, așa cum de altfel a prevăzut marele Vasile Pîrvan, încă cu o jumătate de veac în urmă.

B. SURU

Fotografiile autorului

O nouă surpriză: apar primele colțuri ale zidului din fața porții.



NEA FANE

— schiță —
de Marla ARSENE

Privesc la nea Fănică. Are gîtul subțire, fălcile moi și cearcăne cît plesă veche de cincî lei afîrnate pe sub ochi. A slăbit mult. Și zîmbetul i-a pierit. Zîmbetul ce i se întîndea cîndva din colțul buzelor către mustața neagră, retezată scurt și groasă cît degetul.

Privesc la nea Fănică cum n-are astîmpăr pe scaun și ncerc să mi-l nchipui altfel de cum îl vîd. Adică așa cum arăta cu cîțiva ani în urmă, cînd venise — golăneț — la unitatea noastră.

Trei luni nici nu fusese alt vînzător mai bun ca nea Fănică. În filece dîmneață tov. Tică, responsabilul (uite-l aci, pe bancă, și pe cască-gură așa cu nutra lui bleagă, cum se mai uită a mirare în tavan), n-a avut pentru ce să intre la bănuțelii. Nu se mira nici de 'aptul că în fiecare zi, cînd venea la unitate, îl găsea pe nea Fane aștepîndu-l cu spatele rezemat de oblonul magazinului. Ba încă mai și rîdea de site ori Fane îl întîmpina cu obișnuita lui glumă de vechi zarzavagiu oborean:

— Hai Jupine degrabă, că ți se zborșesc roșiile!

Și nea Fane îi lua cheile prăvăliel din mînă, deschidea yallele, ridica obloanele și, fără să ne mai aștepte și pe noi, ceilalți doi vînzători, trecea harnic și îndemnativ la treabă. Ștergea cu șirpa moale geamurile vitrinei, stropea ardeli și zarzavaturile cu apă proaspătă de la robinet, sorta din nou roșiile, vinetele, scria etichete noi cu prețuri la fructe, punea marfa la vedere, după care da telefon la bază, verificîndu-i lui Spiridon (uite-l și pe 'mnealui prezent, lângă nea Fane) marfa.

La sfîrșitul celei de-a treia luni tovarășul Tică, responsabilul, prînsese temeri c-o să fie înlocuit cu nea Fane, de a cărui vrednicie și pricepere în meserie se dusese vestea în tot raionul.

Păi numai de l-ai fi văzut dumneata pe nea Fane la decimă, la terezie, ori la cîntarul Berkel! Îl lăsa pe cumpărător să-și aleagă singur marfa, după poftă, potrivit limbii cîntarului să cadă nițelus „pesie” și-i făcea cu ochiul ca să-nțeleagă hafîrul: „Cu bătaie, neică! Treacă de la noi!”

Și-nainte ca omul să fi părăsit prăvălia, îl întreba:

- Mulțumit? Ești mulțumit?
- Da, tovarășe.
- Atunci, poftim condica și condelul.
-
- Înjură-ne, căci sîntem în întrecere te bună deservire pe raion.

Făceau niște ochi mari inspectorii cînd răsfoiau o dată la lună condica de sugestii și reclamațiilor...

În trei luni nea Fane a luat de două ori primă. Pe urmă... Pe urmă s-a întîmplat în adevăr ca nea Fane să fie numit responsabil, iar tov. Tică trecut vînzător, după ce mai întîi fusese preluat la direcție că nu face treabă și că se lasă întrecut de un fost negustor, ca tov. Fane, care între timp, ce e drept, se dovedise a fi un foarte bun... etc. etc.

În ceea ce mă privește, mie, nea Fane asta nu-mi plăcea de fel. Prea căuia dumnealui să se arate harnic și cunosător îndeaproape în ale comerțului. Apoi îi plăcea „cînstea” făcută la leafă și dacă bea el un țoi, îți plătea ție trei.

O săptămîină după ce fusese înscăunat șef nea Fane, numai ce-l aud pe vărumeu Tricu, macagiul de tramvale, cu postul la capul liniei 21.

— Mă, o să ți-l umfle pe nen-tu Fane!

— De ce mă, văr-meu? — întreb.

Și de bucurie (de ce să mint?) simțeam că mi se umflă inima. Însemna că bănuțala mea înțepa să se adeverească.

— Vină tu duminecă de dimineață pe la cincî, la capul liniei — îmi clipește semnificativ Tricu — și-ai să-ți vezi negustorul!

Duminecă, în zori, eram ascuns după o gheretă, la zece metri departe de ultima stație a tramvaiului 21.

Șoseaua aproape pustie. Deodată aud zgomot de motor și din sus vîd venind camionul bazel, încercat cu lazi pline de marfă. Roși, ardei, vișine și calse. Mașina trage la margine și claxonează. Lîngă șofer, cu șarca trasă pe urechi și-un chîștoc de țigară în gură, nea Fane. Mai sună o dată și lată că se desfac portile unei căsuțe și autocamionul o zbughește în curtea largă.

Mai tîrziu, cînd a sosit Zlss-ul cu marfa și la prăvălie, eu așteptam de

mult acolo... A coborît vesel din camion nea Fane.

— Bravo, vrednicie! — îmi strigă, văzîndu-mă. O să te propun pentru primă.

M-am uitat în camion. Mai mult gol.

— Asta-i tot ce-ai adus de la bază, nea Fane? — întreb.

— Atît — zice. Încă să zicem și bogdaproste. Că de nu era bietul Spiridon, nu căpătăm nici asta. Marfă puțină, puștimeo!

— Ce-i mă, nu-ți convine că scapi mai degrabă acasă? — sare și Mache șoferul, lipindu-și arătătorul a muștrare pe falcă. (Mache se uită chiar acum, peste umărul lui nea Fane, la mine și-mi face semn că-i „de rău”).

La orele nouă dimineața n-am avut încotro și am tras obloanele. Terminaserăm roșiile, ardeli și fructele, tot.

În schimb, alături, la particulari, se lăfăiau în panere și vitrine roșii mari, frumoase, și fructe „pe alese”.

Ancheta n-a putut dovedi nimic. Lipseau probele din care să rezulte că nea Fane vinde șoculanților și negustorilor particulari marfa achiziționată prin bază.

A doua zi chiar, după ce comisia de anchetă și-a încheiat raportul, nea Fane a ridicat amenințător pumnul și ne-a trecut pe toți cîți eram acolo, în magazin, sub focul nimicitor al ochilor:

— Care-i fi mă, ăla, spionu', de te ții de denunturi? Nu te-oi prinde eu, mă, o dată!... — și izbi cu pumnul de troznî tejgheaua de zinc.

A fost mutat din unitate nea Fane. Ca să fie „mai sub ochi” și să nu mai aibă de acum incolo posibilitatea să se-nvrîtească. A fost mutat la baza doi. Acolo unde l-a recomandat tovarășul Spiridon de la baza unu, o săptămîină înainte să fie și el pus pe liber, pentru neglijență în serviciu. (Joia și duminică, zi de temel pentru vînzarea de zarzavaturi și fructe, dădea marfa cu înțîzire. De aceea preferau „particulari” aprovizionati misterios, în timp ce „la stat” vitrinele erau aproape goale.)

Trecuse un an. Mă-nțînii iar cu nea Fane. Era într-o seară. Mi se păru că-l vîd ieșind de la restaurantul „Izvorul Rece”. El o fi? — Îmi zisei și m-am apropiat. Era chiar nea Fane. Într-un costum nou-nouț bleumarin, pantofi cu talpă groasă, cămașă cu colțurile gulerului boante și ochelari albaștri înrămăți în plexiglas.

— Noroc, nea Fane!

A întors capul. M-a recunoscut. A tresărit. Apoi:

— Ce face puștimea?

Zic:

— Cu munca, nea Fane. Dumneata?

— Eu?... Nici așa, nici pe dincolo...

A tăcut o clipă, cercetîndu-mă cu privirea.

— Mă, eu o să am o vorbă cu tine... Dacă-ai fi bălat deștept, te-ai umple cîrnat, de gologani... Te fac un tur?

Abia acum văzui motocicletă IFA doi cilindri, o mîndrețe de mașină, care-l aștepta lîngă trotuar.

— A d-tale, nea Fane?

— Ce te privește a cui e? Urcă.

M-am așezat pe sa la spate și dacă nu mă prîndeam bine de nea Fane, mă zvirlea peste cap.

A doua anchetă izbucni exact la o lună. De data aceasta anchetatorii aveau fapte ceva mai precise... (Dacă vă spun?!).

Nea Fane cuplase acum la cîrdășie și pe contabilul Mocanu, de la bază (prezent și 'mnealui colo, pe scaun, de-a dreapta lui nea Fane. Stă de parcă nici că și-ar fi făcut-o cu minușițele dumisale).

Așadar nea Fane lucrase mînă-n mînă cu Mocanu, cu Spiridon și... cu mine. Da, cu mine. E drept, numai o dată, o singură dată, fiindcă se cerea și fiindcă trebuia să spun adevărul și numai adevărul: am lucrat.

Ce făceam noi? (Adică eu, cu Spiridon.) Așineam calea pe șosea, țărănilor care veneau la bază cu zarzavaturi sau fructe contractate.

— Ce-ai acolo, nenicule?

— Struguri pentru stat, la contractare.

(Halt! — ziceam, asta-i de-al nostru Pe el!)

— Și... cu cît îl dai?

— Pă cum e prețul. Patru lei întîia, trei a doua și doi lei calitatea treia — răspundea țărănu.

Atunci intervenea Spiridon:

— Cît ai cu totul?

— Trei sute de kilograme.

— Dă-mi și mie cincizeci a-ntîia și-ți dau 4,50.

Și nu se lăsa pînă nu-l convingea pe om. De aici strugurii frunțea luau drumul negustorilor particulari. Cu ce-i rămînea, producătorul se prezenta la bază. Aici îl lua în primire nea Fane; după ce mai întîi îl ținea pînă la spartul pieții, începea:

— Ce-i porcăria asta de marfă? Nici de categoria treia nu face.

Producătorul încerca să-l convingă că are marfă de calitate a doua și a treia. Nea Fane, însă, nimic și nimic.

Omul era desperat. Ce să facă cu marfa? S-o vîndă cu kilogramul? Voia să plece acasă.

— Atunci, tot nea Fane:

— Mai frăție, eu ți-o scotesc toată întîia, ba încă și... „cu bătaie”, dar... vorba ăluia... Trăim și noi și...

Gata învîrteala... Baza înghitea mardalicul și plătea preț de calitate I.

Și iarăși anchetă. Deși faptele fuseseră aduse la timp la cunoștință, anchetatorii nu reușiră să strîngă suficiente probe juridice pentru a-i infunda pe nea Fane și banda lui.

Tărănu contractant nu vru să recunoască că a dat marfa bujdugale și a luat preț pentru prima, dînd jumătate din bani lui nea Fane, iar ceilalți producători care făcuseră la fel n-au vrut să declare, că doar se făcuseră și ei cîrdăși la escrocatul statului.

Motocicleta? Nea Fane a recunoscut. Era a lui cumnal-său, ofițer deblocat care-și vinduse mai demult un inel și o cumpărase. Așa cum își cumpărase vila, o casă, terenul de alături și covoarele persane. Costumul cel nou? Tot de la 'mnealui, cumna su Stancu (care acum își trece nervos degetele pe sub guler și privește cu ură la nea Fane).

Chiar în ziua cînd își dădu seama că le scăpase printre degete anchetatorilor, nea Fane năvăli c-o falcă în cer și una în pămînt în magazin.

— Care ești mă, ăla, spionu', de torni mereu? Ah, de te-aș prinde, mămuliță, mamă!

Nea Fane a fost totuși concediat. Prea multe bănuțeli îl apăsau și prea murdar îi era trecutul. Însă tovarășul Milea, șeful nou al bazei trei, avea o inimă de aur. De aur străin, într-adevăr, dar tot aur se cheamă. L-a angajat hamal. Cu ziua. La descărcatul cartofilor în siloz.

O jumătate de zi nea Fane era zilier, îmbrăcat în pantaloni canoni peticiți, pufoaică răpănoasă și bocanci plenzîți. Seara se purta în costume de stofă

englezească și pantofi de antilopă, făcînd dever la „Izvorul Rece”.

Prin ianuarie sosiră zece vagoane cu cartofi degerați. Dacă nu era „spiritul gospodăresc” al lui nea Fane, „devotamentul și patriotismul” lui, s-ar fi vîrsat marfa stricată peste cartofii cei buni, stricînd astfel sute de vagoane.

Tovarășul Milea doar că nu l-a pupat.

— Te propun iarăși pentru încadrare.

Dar nea Fane, demn, a refuzat:

— Decît să-mi dai cincisute leafă, mai bine lasă-mă să ciupeșc două. Să mă bucur și eu de ban...

— ?!

— Mai bine să vedem ce facem cu cartofii ăștia înghetați.

Au început să zbirnîie telefoanele. Fabricile de spirt le-ar fi luat, dar nu aveau deocamdată fonduri pentru transportul lor. Întreprinderea „Amidonul” avea mașini să le care, însă n-aveau loc în magazie. Și toate cereau ca plăta încercătorului s-o suporte baza, ca una care a recepționat marfa avariată.

— Ce ne facem, dom'le Fane?

— Las'că aranjez eu, tovarășe Milea.

Și a aranjat. A adus cincî chiburi din apropierea Capitalei, care s-au angajat să ridice cu zece care cartofii degerați și să-i folosească și ei, și țărăni din comunele megieșe, drept îngrășăminte pe ogoare.

Dar țîlharii, în cap cu nea Fane, au vîndut marfa degerată și stricată citorva de-o teapă cu ei, care contractaseră să livreze statului cantități mai mari de cartofi. Și după cîteva zile, cartofii se-mtoarseseră din nou la bază.

La a treia anchetă, nea Fane, încolțit, trebuia să recunoască. Și iarăși (de data aceasta pentru cea din urmă oară):

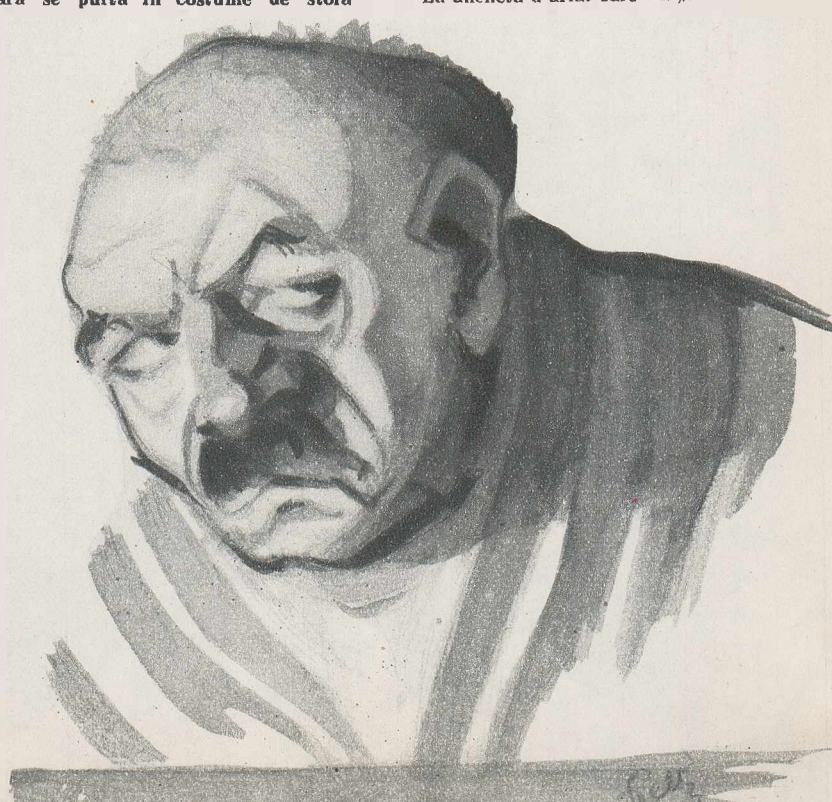
— Care-i fi mă, ăla, de te-ai fînut pe urmele căruțășilor și m-ai turnat la procuratură? Mamă, măicuțică, că de te-oi prinde vremeată în virful cuțitului!...

A intrat președintele. Și asesorii. După care a trecut și procurorul pe scaunul lui. Și numai decît s-a dat sentința. Zece ani pentru domnul Fane Chiriac, fost negustor „en gros”, fost „pe picior”, fost condamnat și altă dată pentru furt și faliment fraudulos. Celalți, Spiridon, Mache șoferul, contabilul Mocanu, au primit mai puțîn.

Dar tot ani de pușcărie. Numai tovarășul Milea n-a luat nimic. Ba, da. Să nu mint. A luat și el un preaviz.

Priveam la nea Fănică. La gîtul lui subțire, fălcile moi și cearcănele cît plesă veche de cincî lei — ce-i afîrnau sub ochi... Slăbise. Și-i pierise și zîmbetul. Zîmbetul ce i se întîndea din colțul buzelor spre mustața neagră, retezată scurt și groasă cît degetul.

La anchetă a aflat care l-a „turnat”...



...MARILE PREMII AL CELUI DE-AL...
PE DON



Regizorul Serghei Gherasimov în vizită la Mihail Șolohov.



În februarie a fost dat ultimul tur de manivelă al „Donului liniștit”. Cele cîteva mii de metri de peliculă au fost vizionate mai întîi de cazacii din stanița Dicenski — aflată la 14 km de satul în care se petrece acțiunea romanului — și unde s-au filmat exteriorurile. Cazaci vînjoși și aspri au privit cu ochi sever filmul, iar bătrîne cu fuste înfoiate și capetele ascunse în tulpane au urmărit, cu mina dusă a mirare la gură, imaginile în care își re-

vedeau satul, bărbații, fiicele, ba chiar și pe ele inșele și, mai ales, zburciunile vremuri trăite cîndva de ei toți, pe malurile Donului. Mihail Șolohov a văzut filmul și a spus scurt — cum îi e felul — mîngîindu-și mustața stufoasă, roșcată:

— E un film puternic. Aprig. Bravo, Serghei!

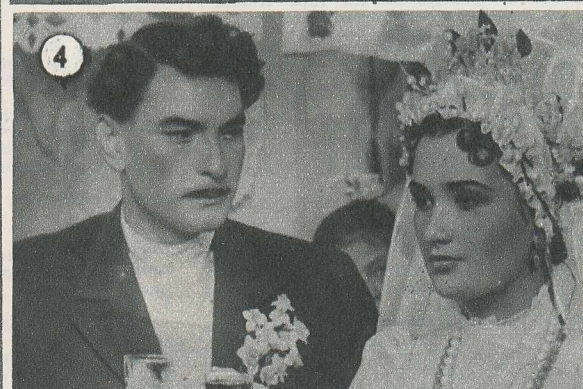
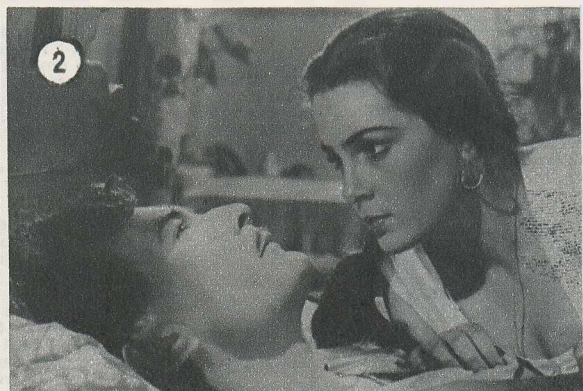
Serghei Gherasimov, scenaristul și regizorul trilogiei cinematografice „Pe Donul liniștit”, trecuse primul examen cu notă mare. A urmat apoi întîlnirea cu imensul și exigentul public sovietic.

Statistica a dat rezultatul: din toate filmele anului 1957, cel mai mare număr de spectatori sovietici l-a întrunit prima serie a „Donului liniștit”.

Acum, ecranele lumii așteaptă filmul. Îl așteptăm noi toți, cu un simțămînt complex în care se împletesc emoția și nerăbdarea. Oamenii pătimași și aprigi ai Donului, destinele lor tragice, vîltoarea evenimentelor revoluționare povestite de Șolohov ne sînt bine cunoscute. Îi vom regăsi pe ecran, conturați cu aceeași plasticitate coplesitoare, pe Grigori Melehov și pe Aksinia sa, pe bătrînul Pantelei Prokofiev și

pe blînda Natalia, pe revoluționarii Stockman și Mișa Kosevov vom regăsi toată acea omenire tulburătoare și tot acel iureș a revoluției care a răsturnat așezările neclintite de veacuri de pe malurile liniștitului Don? Fiecare dintre noi a dat — citînd cartea — un chip și o mișcare proprie personajelor, fantezia fiecăruia dintre noi a construit casele căzăcești ale staniței Tatarski, a colorat apusurile de soare scaldînd în ape roșiatice curgerea molcomă, grea, a Donului, fie căre a imaginat încrîncenarea cumplită a revoluției și stingerea în convulsiuni, a vechii lumi ca

1. O recunoașteți? E pătimașa Aksinia, așa cum i-a dat viață pe ecran actrița E. Bistrițkaia. 2. Aksinia caută să-l convingă pe Grigori să fugă împreună în lume (actorii P. Glebov și E. Bistrițkaia). 3. Înainte de a fi executați de călăii albi, comunistii, cel mai bun fiu al Donului, trec convoi prin staniță. 4. Uneori se pare că voința părinților e mai tare decît dragostea. Grigori se va însura cu Natalia (actrița Zinaida Kirienko). 5. Stepan Astahov, soțul Aksiniei, își pedesește nevasta pentru necredință.



PE DONUL LINIȘTIT

ce. Ne vom întâlni oare cu vi-
unea lui Gherasimov, va trans-
ite filmul bogăția conținutului
eologic și politic al romanului?
Emoția noastră e firească, dar
ă gândesc la cea cu care a pornit
erghiei Gherasimov să recreeze pe
cran, în limbajul specific artei
nematografice, eposul eroic al
Donului liniștit. Trebuia să-l
vadă cu ochii omului zilelor
noastre, să găsească personajelor,
ocurilor, faptelor petrecute, acea
nagine sintetică și expresivă
re să poată oferi fiecărui spec-
tor satisfacția de a și-o supra-
une pe a sa proprie.

Serghei Gherasimov a reușit.
oet al epopeii populare monu-
mentale, el a construit pentru
cran o operă de proporții cu a-
evărat grandioase. Și nu era
șor. Urmind larga desfășurare
pică a romanului, el a selecțio-
at în așa fel episoadele și per-
onajele, încât linia subiectului
ă nu fie frântă și fărâmițată,
voluția sinuoasă a personajelor
și eroii lui Șolohov au o neco-
nvenită și subtilă mișcare de-
ioară) să fie fin și profund dez-
vuită, încit patosul de aidei și
imțăminte al romanului să fie
espectat și transmis spectatoru-
ului cu aceeași forță. La capătul
elor câteva ore în care și s-a
esfășurat prin fața ochilor trilo-
ia, ai aceeași senzație de cople-
șire pe care o încerci citind ro-
nanul.

Se pare că fiecare artist își
re o operă a vieții sale, a cărei
realizare îl urmărește obsedant,
l consumă ani și ani. Cred că nu
reșesc dacă afirm că filmul „Pe
Donul liniștit” este opera vieții
ui Gherasimov. O mărturisește
le altfel și el: „Visam de multă
reme să realizez un film după
cest roman. De câte ori n-am
regătit cu elevii mei, la Institu-
utul de Cinematografie, frag-
mente din „Pe Donul liniștit”!

Exista un singur antecedent:
ncercarea — interesantă în fe-
ul ei — făcută prin 1930 de re-
zizorii Preobrajenskaia și Pravov
le a ecraniza primul volum (pe
tunci nici nu fuseseră încă scri-
e celelalte), cu posibilitățile pe
care le oferea filmul mut alb-
negru. S-a născut atunci o po-
veste dramatică despre dragostea
ui Grigori și a Aksiniei. Dar
cest antecedent — deși merito-
iu — era insignifiant în com-
parație cu proiectele lui Serghei
Gherasimov. Acesta a pornit să
areze pe ecran cronica marilor
ăsturnări și prefaceri revoluțio-
nare petrecute pe malurile Do-
nului, să picteze o largă frescă
socială, în lăuptrul căreia să des-
lușim destinul dramatic al eroi-
lor, determinat de aceste eveni-
mente. Și a luat pentru aceasta
penelul muiat în sensibile și pas-
telate culori al operatorului V.
Rappaport, muzica pregnantă, cu
leit-motivuri impresionante, a lui
Iurii Levitan; a cutreierat prin
orașele țării, căutându-și interpre-
ții cei mai potriviți pentru cele
30 de roluri principale și aproape
100 de roluri secundare, a apelat
la căzăcimea Donului și la Arma-
ta Sovietică pentru scenele de
masă. Și de astă dată Gherasi-
mov s-a dovedit un curajos: rolul
lui Grigori Melehov a fost incre-

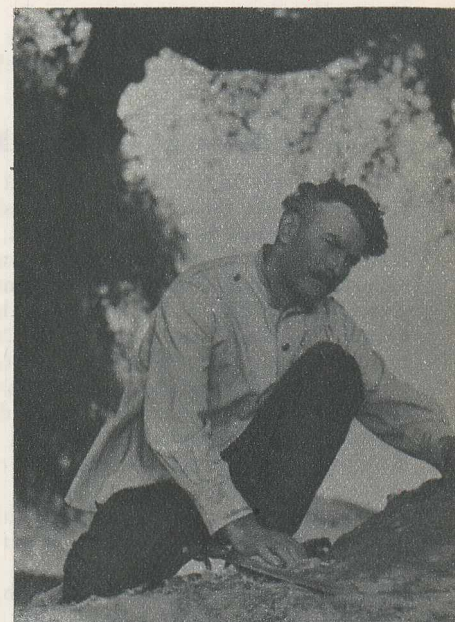
dințat unui tânăr debutant în ci-
nematografie — Piotr Glebov —
actor al teatrului moscovit „K.
Stanislavski”. Interpreta Natali-
ei — sfioasa și blînda nevastă a
lui Grigori — și ea la primul
rol pe ecran, e încă studentă
a Institutului de Cinematografie:
Z. Kirienko. Pentru personajul
ofițerului Listnițki a fost adus
din Leningrad I. Dmitriov; pen-
tru cel al lui Mișa Koșevoi —
G. Koreaghin din Iaroslavl; rolul
lui Stockman e interpretat de cu-
noscutul actor Oleg Iakov, iar
cel al bătrînului Pantelei Pro-
kofiev, de D. Ilcenko. Pe inter-
preta Aksiniei, însă, o cunoaștem
bine: e frumoasa Bîstrițkaia, pe
care am văzut-o în „Poveste neter-
minată”. Cu această echipă tale-
ntată, Gherasimov și-a început,
în 1956, filmul.

Prima serie e un preludiu —
dacă vreți — al desfășurării eve-
nimentelor istorice, aparatul o-
prindu-se prelung, atent, asupra
psihologiei eroilor, asupra biogra-
fiei lor, căutînd în specificul tră-
săturilor lor pe cele ale epocii și
germenii schimbărilor apropiate.
Iată-l pe Grigori Melehov: un
flăcău chipș, cu ochi subțiri și
pătrunzători, cu nas puternic,
acvilin, cu părul negru țîșnind
buclat de sub șapca sa căzăcească.
Muncește aprig și cu plăcere
neascunsă, e nepăsător și plin de
voie-bună, viața i se pare simplă
și ușoară. Îi place vecina sa, pă-
timașa Aksinia, care nu prea duce
casă bună cu bărbatul ei, și-i
aține calea fără să socotească prea
mult. De aici va izbucni focul
care le va mistui amîndurora ini-
mile: joaca se transformă într-o
patimă de neînfrînt care o face
pe Aksinia cea necredincioasă să
se lase frîntă în bătăi de bărbat,
care îl împinge pe Grigori să-și

părăsească nevasta tină și să
fugă cu Aksinia, bîgîndu-se slu-
gă — el, mîndrul cazac înstărit —
la boier. Războiul izbucnește și
în sufletul lui Grigori Melehov
începe acea luptă surdă, cumpli-
tă, care îl va arunca — asemeni
unei frunze — cînd de o parte,
cînd de cealaltă a baricadei. Gri-
gori caută adevărul, e un fră-
mîntat: dragostea lui pentru mun-
că și ura lui instinctivă împotriva
boierilor, realitățile crude pe care
i le dezvăluie războiul îl duc
spre bolșevici. Dar acea seculară
poftă de pămînt și instinctul de
proprietate îl întorc din drum
și-l aruncă în brațele albilor. Gri-
gori Melehov nu știe, pînă la
urmă, să găsească adevărul și
este un înfrînt. Premizele acestui
tragic conflict lăuntric se for-
mulează în prima serie, pentru
ca ele să se afirme răscolitor în
cea de-a doua: această parte a
filmului, Gherasimov a conceput-o
ca o evocare patetică, crudă
uneori, a tumultului războiului
civil și revoluției. Viața interioară
a personajelor — în afară de
aceea a lui Grigori, mereu în
prim-plan — relațiile lor de
dragoste și familie rămîn pe din-
afară, pentru ca să se revină
asupra lor în ultima parte a fil-
mului. Construcția trilogiei lui
Gherasimov amintește de cea a
unei simfonii ce se termină în
acorduri grave, tragice, după ce
a început senin și s-a continuat
în zbucium răscolitor.

Filmul nu poate fi povestit. Tre-
buie văzut. Ca și „Zboară cocor-
rii”, el îți taie respirația, te în-
fioară, te urmărește mereu. Ci-
nematografia sovietică a dat din
nou măsura valorii ei etice și es-
tetică neasemuite.

Sanda FAUR



Grigori Melehov la mormîntul Aksiniei.



Ultima imagine
a filmului: Grigori
Melehov și fiul
său.

CEL DE-AL TREILEA OCHI

al lui Lobsang Rampa

Editorii din Occident au și ei necazurile lor. De pildă, cei din Statele Unite sint lipsiți deocamdată de producția „literară“ a lui Carryl Chessman, cu profesia de bază gangster și cu domiciliul actual la Sing-Sing, unde de ani de zile ar fi trebuit să ia loc pe scaunul electric. Acest ciudat condamnat la moarte, care are toate șansele să moară de bună bătrânețe, își împarte timpul între literatura autobiografică și acțiunile juridice prin care își amână executarea sentinței. Actualmente însă — nu se știe din ce motive — paznicii îl împiedică pe mister Chessman să mai trimită editorilor săi prețioasele manuscrise, pricinuind astfel o pagubă serioasă editurilor care au cheltuit bani grei pentru lansarea lui Chessman ca autor de „bestsellers“, cum se numesc în Occident cărțile producătoare de senzații tari — pentru cititori — și de bani grei, pentru editori.

În căutarea unui „bestseller“

În general, în lumea capitalistă se practică pe scară largă sistemul lansării unor cărți cu titluri-bombă. De pildă, o carte lansată recent în America purta sub o semnătură feminină titlul foarte semnificativ: „Bărbații pe care i-am cunoscut în pat...“ Primele volume s-au vândut la New York în câteva ore. Dar amarnică a fost dezamăgirea amatorilor de senzațional pornografic, când și-au dat seama că e vorba doar de o carte în care o experimentată soră de spital dă sfaturi competente în legătură cu îngrijirea bolnavilor...

Se pare că nici „bestseller“-ul politic nu mai face parale. E drept că Sir Winston Churchill a câștigat, ca autor de memorii, un milion de lire sterline. În schimb, domnul John Foster Dulles n-a avut nici un succes cu al său „Război sau pace“, în care pledează pentru „războiul rece“ și politica „pe marginea prăpastiei“. Se pare că oamenii preferă, în materie de literatură, „Război și pace“ de marele Tolstoi.

Un călugăr tibetan răscolește Apusul

Succesul editorial a trecut însă nu demult Atlanticul, încununând un autentic „bestseller“ în Marea Britanie. E vorba tot de o

Cyril Henry Hoskins, alias „doctorul Kuan-Suo“, alias Lobsang Rampa, fals medic, magician, ghicitor și... adevărat escroc.



lucrare autobiografică, intitulată „Al treilea ochi“. Titlu într-adevăr „senzațional“ într-o lume care îndeobște se mulțumește doar cu doi ochi. Subtitlul era și mai senzațional: „Autobiografia unui lama tibetan“. Autorul: Lobsang Rampa.

Lansată cu o imensă reclamă, cartea acestui călugăr tibetan a făcut senzație. Închipuiți-vă și dv.: la vârsta de opt ani, relatează autorul, i s-a făcut o incizie în osul frontal, pentru a i se implanta faimosul „ochi magic“ cu ajutorul căruia se pot vedea și cerceta sufletele muritorilor de rind. Cartea lui Lobsang Rampa, plină de zboruri pe zmei, metempsihozice și alte asemenea relații, a câștigat imediat favoarea unui public exaltat și însetat de misticism și exotism. În câteva luni, „Al treilea ochi“ a fost tradus în 14 limbi, în sute de mii de exemplare. Numai versiunea germană, publicată în editura R. Piper din München, a avut un tiraj de 80.000 de exemplare!

Călugărul tibetan a găsit entuziaști admiratori — și în ziare au apărut cronici foarte savante și mai ales foarte favorabile. Mulți cititori, pînă atunci mulțumiți cu cei doi ochi pe care-i aveau de la natură, au început să jinduiască după cel de-al treilea. Sheila Rouse, soția unui maior britanic, și-a părăsit domiciliul conjugal pentru a viețui alături de misteriosul „lama tibetan“ — de altfel însurat.

Patru ochi văd mai bine decît trei...

Din nefericire pentru Lobsang Rampa, există ambițioși care au pretenția să vadă limpede chiar și cu doi ochi. Așa cum au făcut-o austriacul Heinrich Harrer și englezul Marco Pallis, ambii buni cunoscători ai Tibetului, pe care l-au străbătut maimulți ani și l-au descris în cărți documentate. Respectivii au descoperit de la prima lectură că Lobsang Rampa își cunoaște în mod foarte defectuos țara de baștină, atribuind tibetanilor obiceiuri ce aparțin altor popoare, descriind temple și orașe cu totul fanteziste. Iar în ce privește informațiile exacte, cartea lui Lobsang Rampa le împrumută indelicat din înseși cărțile lui Harrer, Pallis și ale autorului indian Subhas Chandara Das. Cît despre relatările eronate, nici acestea nu-i aparțineau, întrucît erau și ele copiate din cartea de foarte dubioasă autenticitate a unui anume Rawicz.

În fine, un anume Burgess, fost inspector la Scotland Yard, a fost pus să dezlege întreg misterul. Demnul urmaș al lui Sherlock Holmes și-a dus repede la capăt misiunea incredințată, reușind să strîngă toate probele necesare și să aibă, pînă la urmă, o discuție lămuritoare — între cinci ochi! — cu misteriosul lama. Și astfel, lumea a aflat că celebrul călugăr tibetan s-a născut în mod banal la Plympton, în bătrîna Anglie, și că nimeni nu l-a înzestrat cu un al „treilea ochi“, ci doar cu numele de Cyril Henry Hoskins. Fără nici o meșerie avuabilă în fața justiției, mister Hoskins era cunoscut pînă nu demult sub numele de „doctorul Kuan-Suo“ și se îndeletnicea cu practica ilegală a medicinei, magiei, ghicitului etc.

Un suflet tibetan „împrumut“ un trup englez

Descoperirea identității reale și autentice britanice a lui Lobsang Rampa a provocat scandal. Editorii s-au spălat pe mâini, mărturisind că și ei au avut la început „oarecari îndoieli“. Îndoieli care, desigur, dispăreau

Invitație la actualitate

— Unui prieten, poet —

*Ti-e versul plin de inorogi, vârgure,
Și flăcări lungi la capăt de comori,
De contemplarea cerurilor pure
În care se rotesc sihaștri sori.*

*Cați poezia timpului în stele
Ori în vibrația florii de cais,
Cînd ea se naște simplu, lingă schele,
În oameni, ori în sensul unui vis.*

*Te-ncintă geana zărilor — senină,
Dar ai uitat se vede — și-asta-i trist —
Că fiecare pas către lumină
A fost plătit cu sînge comunist.*

Victor MAȘEK

Țărm natal

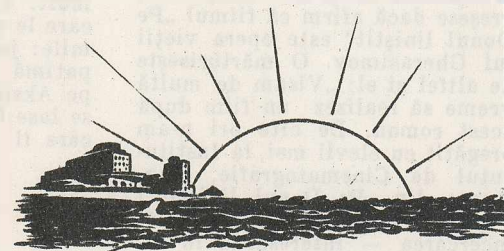
*Rostogolite valuri, purtînd la miini brățări,
Întînd albastre palme spre malul auster;
În joacă, pescărușii trag linii lungi pe cer
Și taie necuprînsul din cele patru zări.*

*Vrăjii, ca-n epopeea bătrînului Homer
Aud vibrînd pe mare fantastice chemări
Și caut printre valuri să deslușesc cărări
Spre porturi ce o clipă se-aprînd în gînd și*

*Din vîrfurile stîncii negre, prietenă cu vîntul,
Îmbrățișez întinsul și marea de azur
Iar gîndurile mele, pîrînd c-au prins contur*

*Ca mii de iole albe încercuiesc pămîntul —
Și se întorc la țărîmul acestui nou ocean
Ivit pe harta țării: pămîntul dobrogean.*

Stellan F



pe măsură ce încasările creșteau. Iar autorul a încercat să-și aperse mai departe calitatea de „lama tibetan“, declarînd că în 1948 sufletul său a „împrumutat“ trupul unui cetățean al majestății sale britanice și că atunci și-a jurat... să uite limba tibetană. Aceasta i-a întărit desigur trupului său englez capacitatea de a se bărbieri în limba engleză despre Tibet, de a încasa onorarii engleze și de alte naționalități.

★

Așa s-a sfîrșit cariera unui „bestseller“. Cyril Henry Hoskins, alias Kuan-Suo, alias Lobsang Rampa este astăzi renegat cu vemență de foștii săi admiratori.

Deși nimeni nu-i poate contesta, lui și editorilor săi, existența celui „de-al treilea ochi“ — ochiul capabil să descopere „la sigur“ pe naivii gata să cumpere orice maculatură zgomotos lansată sub banderola promițătoare „bestseller!“ . Dar din fericire există din ce în ce mai puțini naivi care să creadă că un englez înzestrat cu talent de escroc poate fi un lama tibetan, sau că un John Foster Dulles poate fi un apostol al păcii.

A. T. RĂZVAN



Inginerul Dan Teodorescu în mijlocul colaboratorilor și bunilor săi prieteni, Breidung Geza și Neu Francisc: „Grupul celor trei“

A 10-a MUZĂ

de E. DASCĂLU
Fotografii de S. STEINER

Imi închipuiam — pînă mai ieri — că ceea ce îl definește pe inventator este mintea. O minte ascuțită, născocitoare, și gata. Mi-am schimbat puțin părerea. Cred, anume, că adevăratul inventator este definit de formula: *cap + inimă*. O inimă arzîndă, ca a tînărului inginer timișorean Dan Teodorescu, de pildă. O inimă nu numai cutezătoare, ci și lirică; o inimă care prelucrează calcule magnetoionice și nucleare, transformîndu-le în vibrație poetică. Sau — știu și eu — poate că e invers... Nu pot și nici nu vreau să-mi imaginez că fără o astfel de inimă se poate inventa, după patru ani de la absolvirea institutului, o mașină de mare utilitate; că se poate căpăta, după alți doi ani, premiul de stat; că se poate primi consacrarea pentru

o altă invenție, la un târg internațional de peste hotare; că, în sfîrșit, fără o asemenea inimă, poți făuri visuri de viitor ca acelea pe care le făurește Dan Teodorescu.

Nu m-am mirat de fel cînd Dan Teodorescu mi-a mărturisit că muzica este cea de-a doua lui pasiune. Inventatorul trebuie să fie un om inspirat. Mai ales că cea de-a 10-a muză — a invențiilor — nu figurează încă în nici o mitologie...

O condiție ireductibilă: Timișoara

Așadar, Dan Teodorescu a absolvit Institutul Politehnic din Timișoara în anul 1951. Intenția lui fermă era să se stabilească în orașul frumoșilor ani ai studenției. Dar Comisia Guvernamentală de repartizare a absol-

venților, impresionată pesemne de conținutul caietului cu calificative al absolventului nostru, a hotărît rapid și definitiv: Institutul de Cercetări și Proiectări Electrotehnice din București. Rapidă și definitivă fiind hotărîrea Comisiei, proaspătului inginer nu i-a mai rămas decît să-și înregistreze în carnețelul cu „proiecte de viitor“ dorința de a redeveni timișorean. Pînă atunci, însă, urma să-și facă datoria de cercetător al institutului din București. Și și-a făcut-o.

A prezentat proiectul său pentru construirea unei mașini de echilibrare pe cale electrică a rotoarelor mici, știute fiind (știute de specialiști, se înțelege) marile dificultăți pe care le prezintă echilibrarea rotoarelor pe cale mecanică. A fost întreb

atunci ce anume îi trebuie pentru a-și experimenta proiectul. A răspuns lapidar: Timișoara. Acolo, la fabrica „Electromotor“, unde-și făcuse practica studentă, acolo unde cunoscuse mașinile și se împrietenise cu oamenii, acolo vedea el condițiile ideale, mediul tehnic și „psihologic“ cel mai potrivit pentru însuflețirea proiectului său. Și s-a întors la Timișoara.

Grupul celor trei

Zestrea pe care a primit-o din partea direcțiunii Electromotorului l-a mulțumit pe inginerul Teodorescu. A căpătat două ajutoare, așa cum și le dorea el, pe Breidung Geza și Neu Francisc, strașnici tehnicieni și excelenți tovarăși; a căpătat o încă-

pere, nu prea mare, dar potrivită scopurilor, și uneltele trebuincioase. În plus, i s-a pus la dispoziție ...tot restul fabricii, pentru ceea ce ar mai avea nevoie.

Pe ușa încăperii a apărut o firmuliță cu o indicație vagă: „Grupul de cercetări“, iar înăuntru, în încăperea, s-au instalat planșete, mașini, aparate, ustensile etc. Apoi... Apoi s-a construit, conform proiectului inginerului Dan Teodorescu, prima „mașină de echilibrat cu cadru electric“, invenție românească.

Eh — vor fi spunând cei trei — ce ușor le e gazetarilor ăstora să treacă dintr-un condei peste nopțile noastre nedormite, peste dureroasele neliniști, peste reluările din nou și din nou — uneori epuizante — ale experiențelor, peste truda fiecărui pas făcut înainte, peste clipele ameitoare ale triumfului...

Da, aveți dreptate, dragi tovarăși, dar vedeți... ar încăpea oare într-un reportaj tot ceea ce ar trebui scris despre strădaniile voastre?

★

Ajutat de tovarășii săi, inginerul Teodorescu și-a continuat cercetările și experiențele. Ei au trecut la aflarea de căi noi pentru echilibrarea rotoarelor



Delegat al regiunii Timișoara la Conferința Națională a mișcării pentru pace din R.P.R.



Cît de utile pot fi inventurile unui bătrîn! Dan Teodorescu nu le disprețuiește niciodată.

mari; de data asta s-au oprit la soluții oferite de electronică. S-a născut astfel un aparat electronic — invenție românească, cu utilizări practice în industria grea. Iată deci că imensele rotoare ale turbinelor și turbo-

generatoarelor nu vor mai trebui să fie transportate pentru echilibrare la Reșița, pentru ca, la înapoiere, să se dezechilibreze din nou, din pricina șocurilor transportului. Și încă un „amănunt“: la târgul internațional din Leip-

zig (1956) aparatul a cunoscut un grandios succes.

Din carnetelul cu proiecte de ...proiecte

Carnetelul ăsta este de fapt doar o invenție a mea. Proiec-

FARULA

— roman
de Maria ROMAN
Capitolul XIII.

(Urmare din numărul trecut)

„Sfîntul Nicolae“ se apropie de port pe la miezul nopții. Deși nu se deosebea cu nimic de celelalte vase de transport de mic tonaj care brăzduau mările interioare aducînd din insule mărfuri, în special alimente, se întîmpla adeseori ca acest vas să circule numai noaptea, astfel că intrarea și ieșirea lui din radă nu erau consemnate în registrul Comandamentului Portuar. De altfel, nici nu ancora de obicei la debarcaderul comun. În seara aceea căpitanul îndreptă vasul spre golful natural format de coasta pustie, la distanța de vreo doi kilometri de portul principal.

Pe tîrîmul apusean al golfului se vedeau umbrele unor oameni care, probabil, așteptau vasul, deoarece de îndată ce acesta se ivi, se adunară laolaltă.

Căpitanul, un scundac pîros cu capul nefiresc de mare, dădu comenzile pentru ancorarea vasului la o mică depărtare de intrarea în golf. După ce ancora fu fixată, strigă:

— Ciungule! Coboriți barca!

Un marinar înalt, osos, cu o singură mîină, se apropie de el. Era telegrafist, dar multă vreme preferase meseria lui pe aceea a pescuitului cu dinamită. În timpul uneia din ieșirile în larg periculosul „năvod“ explodase înainte de a fi lansat în mare și telegrafistul își pierduse o mîină. După ce zăcuse câteva luni la spital, se apucase de trafic de „carne vie“. Era „furnizor“ al tavernelor rău famate din port. Abia în timpul ocupației hitleriste ciungul devenise telegrafistul vasului „Sfîntul Nicolae“, reluîndu-și vechea meserie, trădată odinioară. De altfel, oarecîre dintre ceilalți șase membri ai echipajului se putea de asemenea lăuda cu o carieră la fel de complicată.

— Bine, șefule, dar ce facem cu Frank? S-a lovit la încărcat și nu poate să vîslească.

— Ia pe altcineva.

Fără să mai aleagă, ciungul se întoarse spre un marinar care ieșise și el pe punte și privea atent spre golf:

— Mă asasinule, vii cu noi... Aruncă barca!

Ajutat de un alt marinar, asasinul, un tînăr de vreo douăzeci și cinci de ani, coborî barca și apoi sări în ea, urmat de căpitan și de ciung. Începu să vîslească, îndreptîndu-se spre micul far a cărui lumină pîlpîia într-o extremitate a golfului.

— Nu vîd prea multă mișcare? spuse uimit căpitanul, după ce se mai apropiaseră. Unde-or fi camioanele?

Cîteva minute mai tîrziu, cînd barca acostă la mal, alergară spre ea trei oameni, dintre care unul îmbrăcat în uniformă de colonel al armatei hitleriste. Colonelul, asociatul lui Roni, îi procura acestuia autorizațiile de aducere a alimentelor și, pentru ca operația să se facă în cea mai deplină siguranță, venea personal în port ori de cîte ori se descărca vasul.

Căpitanul sări primul pe tîrîm, întrebînd:

- Dar camioanele n-au venit?
- N-au venit — confirmă nervos colonelul.
- De ce? Nu descărcăm?... —
- Trebuie să plecați imediat — îi întrerupse colonelul. Nu puteți rămîne în golf. Astăzi vine aici o unitate de geniu.
- Atunci să ancorăm în port — propuse căpitanul.
- În port!? — exclamă colonelul, ridicînd brațele spre cer. Vrei să pierdem și vasul, și marfa? Și adăugă după o clipă de gîndire: În orice caz, acum plecați. Deocamdată n-avem încotro. Vă duceți în port și rămîneți acolo cît se va putea, adică pînă mîine seară.
- N-am nici acte de intrare!... — ridică din umeri căpitanul.
- V-am pregătit totul.
- Dar ce s-a întîmplat? — insistă căpitanul.
- Colonelul se aplecă la urechea lui și-i șopti ceva. După aceea se salută.
- Dă-i bătaie, băiete! — îi strigă căpitanul, asasinului, în timp ce sărea în barcă.

★

A doua zi dimineață Alex se hotărî să se ducă la Roni. Fiind acolo, avea mai multe șanse să afle ce se petrecea cu Helene.

Nora, care venise să-i deschidă, îi spuse că Roni nu era acasă. Alex se gîndi să profite de ocazie și să umble în casa de bani. De cînd descoperise cifrul, o deschisese de mai multe ori și aproape de fiecare dată găsisse ceva care-l interesase. Imediat ce se convinsese că Nora se întorsese în camera ei, intră în birou și deschise casa. După cîteva minute de investigație nimeri peste un dosar, în care se aflau: lista cu localitățile în care se deplasau agenții rețelei și instrucțiunile cu privire la cifrul acestora. Dacă fraza convențională era aceeași pentru toate posturile de emisie și recepție, în schimb cheia se modifica de la post la post. De asemenea, instrucțiunile arătau că grupul-cheie variază în funcție de dată, cu specificația că numărătoarea zilor se face invers, adică de la 31 decembrie spre 1 ianuarie.

Alex luă hîrtiile și se duse în bibliotecă, cu intenția de a scoate copii după ele. Dacă Roni s-ar fi întors între timp, n-ar mai fi fost chip să le pună înapoi în casa de bani, ci ar fi trebuit să aștepte un nou prilej de a umbla nestîngerit în birou. Termină totuși treaba înainte de întoarcerea lui Roni. Scrise un bilețel pentru Helene, în care încerca s-o liniștească, asigurînd-o de prietenia și devotamentul lui și, în timp ce trecea prin hol, i-l strecură repede sub ușă. După aceea urcă în odaia de la mansardă și, punîndu-și casca la ureche, se așeză lîngă fereastră să aștepte. O oră mai tîrziu, auzi în cască fîrîitul caracteristic. Cineva ridicase receptorul și forma un număr. Era Roni, care sunase la Todor, ca să-l convoace pentru aceeași seară, la ora 8.

Alex își aminti hotărîrea pe care o luase în legătură cu Todor. Trebuia să-l pună la curent cu ceea ce se pregătea, pentru că altfel această întrevedere ar putea să-i fie fatală. Își scoate tocmai casca, cînd i se pîru că telefonul sună. Puse casca înapoi la ureche și surprins următoarea convorbire:

— Salut căpitane. S-a întîmplat ceva?

— Da, domnule Roni, și chiar foarte grav...

— Anume?

— Știi, marinarul acela suspect... Am fost nevoit să-l pun la arest...

Trecură cîteva secunde de tăcere, după care Roni întrebă:

— Unde ești?

— În port... — răspunde căpitanul.

— Bine, așteaptă acolo... Îți trimit eu mașina mai tîrziu... Să-ți ajute telegrafistul vasului... Fiți cu băgare de seamă, să nu afle ceilalți marinari... Apoi Roni închise. Convorbirea îl neliniștise pe Alex. Vaszică au pus mîna pe un marinar de pe „Sfîntul Nicolae“ — ce-or fi vrînd de la el? După cum înțelesese, Roni avea de gînd să se ocupe el însuși de bietul om...

În clipa aceea, Alex auzi venînd dinspre scară un scrișit ușor. Sări de pe scaun, ascunse casca într-un sertar și începu să tragă divanul spre peretele dinspre magazie.

tele de viitor ale lui Dan Teodorescu sînt în el; circulă prin arterele lui o dată cu sîngele, îi stimulează gîndirea și-i înfierbîntă inima. De pe acum, proiectul lui de construire a unui generator de înaltă frecvență pe un principiu nou, *magnetoionic*, este în curs de experimentare cu bune rezultate. Mașina va fi utilizată în curînd — personal n-am nici o îndoială! — în industria metalurgică și siderurgică, la prelu-



crarea metalelor prin ultrasunete.

— La ce altă invenție vă mai gîndiți? — l-am întrebat (eram convins că se mai gîndește cel puțin la încă una).

— La un termogenerator ionic. O metodă nouă de transformare a căldurii în energie electrică, cu aplicații directe la energia nucleară. Dar...

— Dar?...

— Proiectul întîmpină încă se rioase rezistențe. Specialiștii s-au împărțit în două: unii îmi aprobă proiectul, alții îl neagă; iar experiențele, atît de costisitoare, nu le pot face fără avizul specialiștilor. Nădăduiesc, totuși... Știți, atunci cînd o lucrare stîrnește dispute între critici, lucrarea respectivă are multe șanse...

Am să-mi permit să-l corectez pe Dan Teodorescu. El nu nădăduiește numai. El crede. Crede cu tărie în valabilitatea și viabilitatea proiectului său, așa cum crede în știință. Crede nu numai cu mintea, ci și cu inima. Nici mintea, nici inima nu l-au înșelat pînă acum vreodată...

— Sa existe oare și... a 11-a muză?...



Moment muzical...

Nu l-am auzit pe Dan Teodorescu cîntînd la pian. Și rău îmi pare. Îmi inchipui că în interpretarea lui se împletesc robus-

tul cu duioșia, energicul cu sensibilitatea, într-un tot armonica și construcția sufletească a talentatului inventator.

Aproape imediat ușa se deschise și în pragul ei apărură Roni.

— Ei, cum merge, Alex? — spuse în loc de salut.
— Bine, domnule Roni. Caut și eu un loc potrivit pentru divan. Roni examină camera cu o privire critică.

— Nu e rău aici — aprecie el și se așeză pe scaunul de lîngă măsuță.
Am venit să văd cum te-ai instalat... Sper că pereții n-au igrasie...

— N-au, nu vă faceți grijă pentru mine — spuse Alex.
— Își cercetă atent șeful. Părea abătut. Se vedea cît de coloz că pentru altceva venise el aici.

După ce șezu cîteva clipe privind în jur, Roni se ridică.
— Mă duc... Lasă că noi doi lucrăm bine oricum — zîmbi el și porni spre ușă. Apoi, ca și cînd și-ar fi amintit deodată ceva, se întoarse spre Alex: A, da! O cheie de la școală e la tine, nu? Ar fi bine s-o iau...

În primul moment, Alex voise să-l dea cheia, apoi însă se răzgîndi: „Vasăzică pentru cheie a venit... Da! la ce-i trebuie?”

— Nu-i la mine. I-am predat-o lui Todor — miști.
— Păcat — spuse Roni. Mi-o ceruse noul locatar. Știi, s-a închiriat casa... Eh, nu-i nimic. Tu nu mergi!

— Mai stau puțin pe-aci.
— Bine, fă cum vrei — conveni Roni, ieșind.

Un sfert de oră mai tîrziu plecă și Alex; se ducea să-l caute pe Ali, ca să-i predea listele cu deplasări și cifruri și să-i aducă la cunoștință ultimele evenimente: sechestrarea fetei și închiderea marinarului de pe „Sfîntul Nicolae”. Faptul că Roni îi ceruse cheia apartamentului în care funcționase școala se explica într-un singur fel: avea probabil de gînd să țină provizoriu acolo pe unul dintre suspecți, sau chiar pe amîndoi.

Devreme, după-masă, Alex îi telefonă lui Todor din oraș. Abia după ce ieși din cofetăria de unde-l chemase, înțelese în ce primejdie se băgase. Dacă Todor nu venea la Roni, era bine, însemna că înținuse seamă de avertismentul său și se ascunsesse. Dar dacă venea, totuși? În acest caz, va încerca desigur să câștige încrederea șefilor. Și Alex se temea că Todor bănuie că cine l-a anunțat. În sfîrșit, tot nu mai avea cum să împiedice mersul lucrurilor. Deocamdată cel mai bun lucru era să-l caute pe Ali, de care nu dăduse de dimineață. Pe urmă o să se așeze la pîndă pe undeva, în apropierea casei lui Roni, să vadă dacă Todor vine sau nu... Cît despre marinar, înaintea de venirea nopții n-o să-l scoată de pe vas, așa că mai era timp...

La ora opt fix, după ce așteptase douăzeci de minute ascuns într-un gang, Alex văzu silueta legănată a lui Todor îndreptîndu-se în grabă spre casa lui Roni. Băiatul îngheță. Dacă nu s-ar fi bazat pe ceva, Todor n-ar fi riscat, după avertismentul primit, să vină la Roni. Era pentru el cel mai bun prilej să folosească și ciorna buletinului de știri, uitată pe masă. Alex se zbatea între două soluții: una — sigură — ar fi fost aceea de a scoate revolverul și a trage; mai era însă și o alta, care ar fi putut însă să-l coste capul: să se ducă cu Todor sus și să încerce să evite producerea dezastrului.

Duse mîna la buzunar. Atingerea metalului îl înfioră. Îi era imposibil să facă una ca asta. La urma-urmel, a avut întotdeauna noroc. Chiar în clipa aceea însă auzi o împușcătură și vocea îngrozitoare a lui Todor strigînd: „Alex!... Alex!...” Imediat însă urmară încă două împușcături, una după alta. Încăpînit, Alex privea scena. Înainte ca vreunul dintre trecătorii alarmați de împușcături să apuce să se dezmeticească, dintr-o mașină oprită la colț, cu motorul în mișcare, sări cineva și se apropie alergînd de omul prăbușit pe trotuar. Se aplecă peste el și-i scoase ceva dintr-un buzunar al hainei. Mașina porni și venea încet, cu o portieră deschisă, spre cel ce-l scoțose pe Todor. Alex îl recunoscu pe Toni, abia cînd acesta sări din mers în mașina care, luînd viteză, dispărură la prima întretăiere de străzi.

Un cerc de curioși se adunară imediat în jurul mortului. În timp ce se îndrepta într-acolo, Alex încercă să reconstituie scena. Todor venise, în pofida avertismentului, la înfîinirea cu Roni. Toni, care-l aștepta în mașina oprită la colț, a tras de cum l-a văzut. Todor n-a căzut de la prima împușcătură și, zărindu-l pe Toni, strigase numele lui Alex, cu intenția de a-l denunța. Strigătul acesta nu putea să-i fie adresat decît lui Toni și el însemna: „Nu mă ucide! Alex este acela în care nu trebuie să aveți încredere!”

Alex își făcu loc printre trecătorii care se îngrămădeau. Lumea comenta: — O fi un trădător.

— Cine știe?... Poate e de-al nostru...

— N-are nici un act la el. L-au căutat prin buzunare și uite ce-au găsit... Un buletin de știri...

— Ascundeți foițele acelea — spuse cineva.

Alex își recunoscu ciorna. Avea acum cea mai bună dovadă că Todor venea la Roni ca să-l trădeze. Propria lui mirșavie îl împinsese spre moarte. Bietul dobitoc! Alex simți totuși pentru el un fel de milă amestecată cu dezgust. În același timp se întreba: „dacă totuși Toni auzise ultimul strigăt al profesorului?” Pericolul nu era încă complet înlăturat.

O bătrînă propuse, clătînd din cap:

— Măcar să-l ducem să-l înmormîntăm creștinește...

N-apucară însă să-l ia de acolo. De departe, se auzeau sirenele motocicletelor poliției. Alex se îndepărtă repede. O luă spre școală.

★

... Asasinul vislea fără chef, preocupat de discuția din golf. De ce nu-i lăsa oare neamțul să descarcă marfa? Din ce motiv nu trebuia vasul să rămînă în port mai mult de o zi? Să se fi descoperit cumva că făceau contrabandă? Și chiar dacă ar fi fost așa, ceea ce era puțin probabil, incidentul s-ar fi soldat cel mult cu mituirea a încă unui ofițer superior, și nicidecum cu asemenea măsuri.

— Ce dracu? Nu mai știi să vislești? — îl smulse deodată din gîndurile lui vocea supărată a căpitanului.

Asasinul tăie energic apa cu visa stîngă, îndreptînd barca.

După ce se suită pe vas, căpitanul îl luă la o parte pe ciung și îi șopti: „Ce-i cu asasinul? Unde i-o fi capul? Vezi, ai grijă de el!”

Apoi strigă spre echipaj:

— O să intrăm în port. Toată lumea rămîne pe vas!

O dată manevrarea și acostarea vasului terminate, echipajul cobori în dormitor. Ordinul nu deranjase pe nimeni. La urma urmelor, la ora asta marinarii nici n-aveau ce căuta în port. Nu se vedea niciăieri vreo lumină, circumștile se închisuseră de mult, iar în afară de nemți, care făceau paza, nici o umbră de om nu se zărea în portul pustiu. Numai asasinul rămăsese pe punte. Sprînjit de balustradă, privea gînditor.

Nu cu mult în urmă, acest tînar era încă scafandru pe vasele unui negustor de bureți. În regiunea aceea fundul mării fiind acoperit cu această vietate mult căutată, în timpul sezonului rămîneau cu lunile în larg. Într-una din ieșiri, un rechin ucisese un scafandru. Deși asemenea nenorociri se petreceau destul de des pe acolo, tînarul, nou în meserie, asistase pentru prima oară la o astfel de scenă. Și-l mai obseda și acum imaginea bulelor de aer care urcau pocnînd ușor spre suprafața mării, de parcă ar fi cerut ajutor; și nu era în stare să-și steargă din priviri dîra de sînge care vopsea spuma valurilor, după ce totul se terminase. A doua zi, în timp ce și el se confundă, avea impresia că vede peste tot în jur rechini. Chiar și peștii cei mici, care mișunau în apă, căpătau în imaginația lui proporții uriașe. Pescuise vreo trei bureți mari, cînd deodată văzu cum se năpustește spre el un rechin. Năcut de groază, abia apucă să tragă cuțitul și să lovească, dînd în același timp semnalul să fie ridicat. Îl scoaseră mai mult mort decît viu. Povestea în neștire că a fost atacat de un rechin și că a înfipt cuțitul în el. Cînd, peste cîteva clipe, scafandru care coborise în urma lui fu scos la suprafață rînit de moarte, toți înțeleșeră ce s-a întîmplat: sub impresia întîmplării din ajun, tînarul, orbit de spaimă, își luase tovarășul care se apropia de el drept un rechin. Omul muri după cîteva ore. Nu-l dădură pe mîna poliției pe vinovat: „Ajunge un mort”, își spuneau cu toții. Doi dintre ei îl puseră, așa amestît cum era, într-o barcă, cu mica lui boccea lîngă el și, după ce visliră tăcuți toată noaptea, îl debarcară în port, unde-l dădură în grija cuiva. De atunci, niciăieri nu putuse să-și mai găsească de lucru. În cele din urmă ciungul dăduse peste el și, gîndindu-se că porecla îl arăta tocmai potrivit pentru îndeletnicirile vasului „Sfîntul Nicolae”, îl angajase. Cînd văzuse restul echipajului și pricepuse la ce treburi murdare era folosit vasul, tînarul voise să plece; în cele din urmă, însă, rămăsese pentru ca să poată ține la curent Frontul de Eliberare cu cele ce se petreceau pe vas.

(Va urma)

ÎN LEGĂTURĂ CU O ANCHETĂ

Timp de câteva săptămâni revista „Tribuna” din Cluj a dat publicității răspunsurile unor cunoscuți autori dramatici, regizori și critici teatrali, la o anchetă privitoare la situația teatrului nostru contemporan. De la bun început, trebuie să precizăm că ancheta n-a abordat problema cea mai importantă a dramaturgiei românești: problema realismului socialist. Adesea, din această pricină, ancheta s-a împotmolit în chestiuni mult mai puțin importante, ca de pildă: cum se poate moderniza spectacolul antic și clasic, sau care e raportul dintre rutină și îndrăzneală etc. Totuși, în răspunsurile lor, unii dintre participanții la discuție, ca Aurel Baranga, Horia Lovinescu, Vicu Mândra ș.a. s-au dovedit sincer preocupați de destinele teatrului nostru. Ceea ce nu se poate spune despre alții, ca Radu Stanca, de pildă, care îndeamnă oamenii de teatru să-și amintească de prăfuita „Poezie a depărtării”, de Dui-liu Zamfirescu. În răspunsurile ei la întrebările revistei, Ana Novac minimalizează sarcina majoră încredințată de partid scriitorilor, aceea de a ataca de pe pozițiile marxist-leniniste problemele contemporaneității. Ana Novac se folosește de coloanele „Tribunei” pentru a respinge de fapt criticile drepte aduse piesei sale „Ce fel de om ești tu”, care deforma grosolan realitatea zilelor noastre. Pentru Ana Novac a oglindi prezentul, efortul creator al oamenilor muncii pentru construirea so-

cialismului, este un act îndrăzneț, pentru că... „te expui la toate „limitele”, neplăcerile și riscurile inerente acestuia” (adică ale reflectării prezentului — n.a.). Discutând într-un limbaj echi-voc, Ana Novac evită să-și facă auto-critica pe care o așteaptă spectatorii decepționați și indignați de o piesă care pune într-o lumină falsă viața noastră.

Lipsite de spirit autocritic ni s-au părut și răspunsurile lui Horia Deleanu. „Îmbunătățirea situației generale pe acest tărâm — scrie Horia Deleanu — ar trebui să pornească de la repetarea unui adevăr ponciful (!), care este totuși destul de des uitat: repertoriul constituie baza existenței artistice a teatrului”. Dar oare nu același Horia Deleanu, în calitate de redactor șef, a permis luni și chiar ani de-a rândul, ca revista „Teatrul”, pe care o conducea, să se eschiveze de la o adevărată și susținută luptă pentru înnoirea repertoriului? Oare nu în această revistă au apărut atâtea articole scrise într-un stil pretențios, aproape neinteligibil, care cu greu s-ar putea crede că au fost de vreun folos dezvoltării mișcării noastre teatrale?

Ancheta „Teatrul-azi” a mers, în general, alături de problemele principale. Cele „câteva concluzii” ale revistei clujene sînt insuficiente și palide, în raport cu amploarea fenomenului teatral actual.

Teșu MILCOVEANU

CONSEMĂNĂRI LITERARE

● PATRUZECI DE ANI a fost decernat marelui povestitor german. Arnold Zweig reprezintă în literatura mondială un exemplu mare de consecvență. De la primele povestiri apărute prin 1909 și pînă azi, la vârsta de 75

ani, A. Zweig a stat de strajă unui ideal scump tuturor popoarelor: pacea. Servind acest ideal, Zweig a pornit de la o întrebare care l-a frământat toată viața: „Cum de a fost posibilă trecerea de la pa-

cea în care am crescut, la războiul în care am devenit bărbați?” Răspunsul nu a venit nici ușor și nici dintr-o dată. Scriitorul a trebuit să descopere antagonismul de neîmpăcat care stăpînește societatea capitalistă, în care tendințele rapace de acaparare, naționalismul, șovinismul și fascismul au zdrobit cu brutalitate idealul mulțimii și au instaurat domnia distrugerii, în locul aceleia a creației și construcției. Cum a decurs acest proces, ni l-a descris Zweig în romanele sale ciclice „Războiul cel mare al oamenilor albi”, care evidențiază totodată concepția despre lume a scriitorului. Această concepție și realizarea ei artistică au fost încununate acum cu marele premiu internațional purtînd numele aceluia care a semnat primul decret al puterii sovietice: Decretul pentru Pace.

Omenirea progresistă salută în A. Zweig, proaspătul laureat, una din conștiințele care nu s-au lăsat niciodată abătute de la idealurile permanente ale maselor.

● NU NUMAI opinia literară din Cehoslovacia, ci și aceea din lumea întregă așteaptă cu viu interes apariția romanului neterminat al lui Julius Fucik, scriitorul și gazetarul comunist care a plătit cu viața

credințele sale. „Generație de dinaintea lui Petru este o carte în care perindă aspecte din viața politică, socială, economică a Cehoslovaciei din cele două războaie, accentuînd pe procesul de diluție morală a burgheziei a cărei trădare a dus mîntii la concesii față de revendicările hitleriste, apoi la dispariția statului cehoslovac.

● „INDRĂGOSTITUL I SOARE”, ultima carte istoricului de artă maghiar Dallos Sandor, apărută la Budapesta, s-a epuizat în scurtă vreme. Faptul este explicabil, fiind vorba de prima lucrare completă supra vieții și operei marelui pictor Munkácsy, unul dintre cei mai reprezentativi artiști plastici Ungariei, inițiatorul curentului realist în pictura maghiară a veacului al XIX-lea. În cartea sa, Dallos Sandor a urmărit pas cu pas procesul evolutiv al talentului lui Munkácsy care a avut mereu în fața ochilor imaginea poporului în meșteșugurile sale, perele recunoscute în

mea întregă. Deosebit de valoroasă prin interpretările justificate prin materialul documentar nou pe care îl aduce cartea lui Dallos Sandor ar merita să fie tradusă în românește.

DESPRE OAMENII ZILELOR NOASTRE *)

Au trecut ani mulți din ziua în care, în paginile unei publicații muncitorești, am citit versurile:

A

„Dar iată, încetul cu-ncetul, învîțăm a prinde creionul, a desface carnetul, a gândi și socoti, fiecare minut din noapte, din zi, fiecare minut devenit prețios pentru a-l strîni, spre mîine din plin, cu tolos...”

Asemeni eroului poemului „Cîntec pentru norme” — mineurul Ludovic — autorul, muncitor într-o fabrică din București, abia începuse atunci a descifra tainele artei scriitoricești. Și iată că astăzi Ștefan Gheorghiu, ucenicul de pe vremuri, apare în fața cititorilor cu un compact volum de proză — rodul unui deceniu de muncă. Alături de lucrări mai vechi, ca nuvela „Drumul din pădure” și „Rotița”, înțîlnim în acest volum alte opt schițe, care

descoperă lesne un scriitor ancorat în actualitate, îndrăgostit de viața noastră nouă.

Pentru Ștefan Gheorghiu socialismul nu-i o noțiune abstractă, ci realitatea vie a milioane de oameni, o permanentă evoluție către mai bine, cu înfruntări dramatice și ciocniri violente între clase, oameni și caractere. Profilul lumii noastre e conceput oarecum etic: oamenii sînt într-o continuă devenire, lupta de clasă operînd în adîncul caracterelor cu o forță indestructibilă. Nu e vorba însă de zguduiri sociale, nici de mase agitate de oameni. Sobru, scriitorul surprinde epoca în frământarea diurnă a unui oțelar, în fapta eroică a unui utecist, în povestea aparent hazlie a țaranului colectivist etc. Lipsa ostentației rezidă astfel din unghiul particular al observației, al narațiunii artistice.

Există tineri scriitori care, abordînd teme de actualitate, se înversunează a-și complica eroii cu false probleme de conduită etică, scontînd în sporirea autenti-

les, e derizoriu. De aici, deruta. Ștefan Gheorghiu n-a cunoscut asemenea derute, deși drumul său creator nu este lin. În centrul observației sale a stat însă întotdeauna omul simplu, muncitorul — făuritor al unei vieți noi. De aceea unele lucrări scrise în urmă cu zece ani (ca „Rotița”) se păstrează în actualitate, iar mulți dintre eroii povestirilor sale sînt proaspeți, impresionînd prin patetismul luptei lor pentru socialism. Filip Oprea („Despărțirea”), Onică Pîntea și Marin („Moneda de un leu”), Balint și Negoita („Drumul din pădure”), Stoian („Nouă vieți”), Alecu Durma („Șarja”) fac parte din aceeași familie cutezătoare, neînvîsă, a clasei muncitoare. Muncitorul Onică Pîntea, ca un adevărat ostaș al partidului, își îndeplinește cu curaj datoria. Nici închisoarea nu-l face să-l uite pe umilitul Niță, argatul lui Plăvan. După eliberare, îl îndeamnă să-și părească stăpînul nemilos. Spațiul nu ne permite să transcriem în întregime această scenă, străbătută de o căldură abia reținută. Alecu Durma, personajul schiței „Șarja”, e creat din același aluat ca și Onică. Cu ani în urmă, în ilegalitate, din cauza schingiuirilor,

n-a trădat. Astăzi, după atîț ani, lucrînd ca macaragiu, e prieten în fața unei situații la fel de dramatice: bina s-a rupt; riscă să ardă de viu, dar salvează în cel din urmă șarja. Comunistul Alecu Durma a învins din nou!

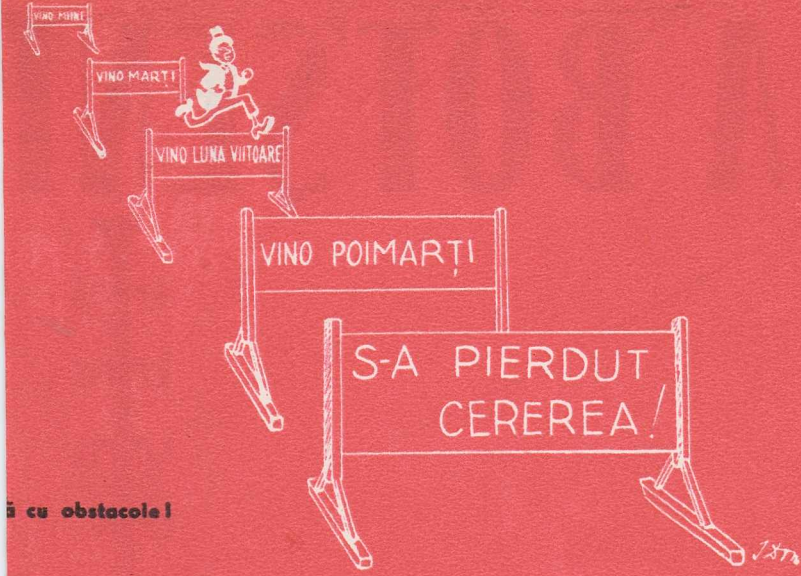
Purtători ai unei morale înaltă eroii lui Ștefan Gheorghiu stălesc un nou punct de vedere asupra vieții, înțelegînd-o ca o participare activă, fără rezerve, la transformarea societății, la lupta pentru construirea socialismului. Sînt oameni adevărați, care îi presionează prin credința năzdruncină în adevărul cauzei pentru care militează, așa cum sînt milioanele de oameni din țara noastră, constructori ai socialismului.

Specificitatea tipurilor din cartea lui Ștefan Gheorghiu va putea constitui obiectul unei analize mai profunde pentru critic care va întocmi cîndva o lucrare mai vastă asupra chipului comunistului în literatura contemporană. Desigur că se vor găsi imperfecțiuni sau stîngăcii în cartea lui Ștefan Gheorghiu. Dar contribuția autorului la zugăvirea artistică a chipului comunistului în literatura noastră ne va precumpăni. Și acesta e esențialul!

*) Ștefan Gheorghiu: „Cumpăna înt-

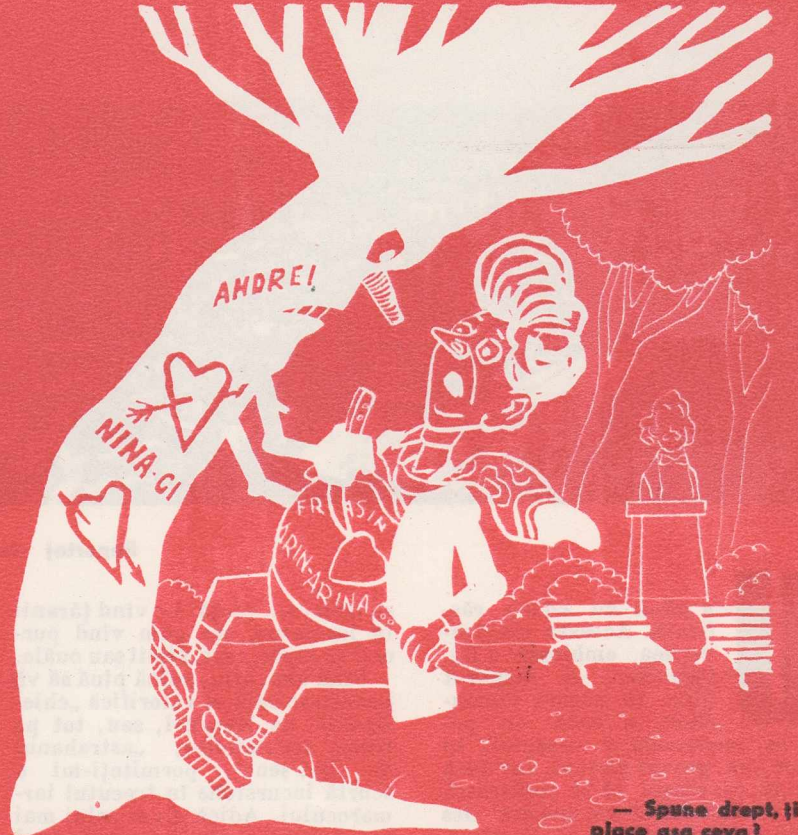
UMOR

de I. DORU



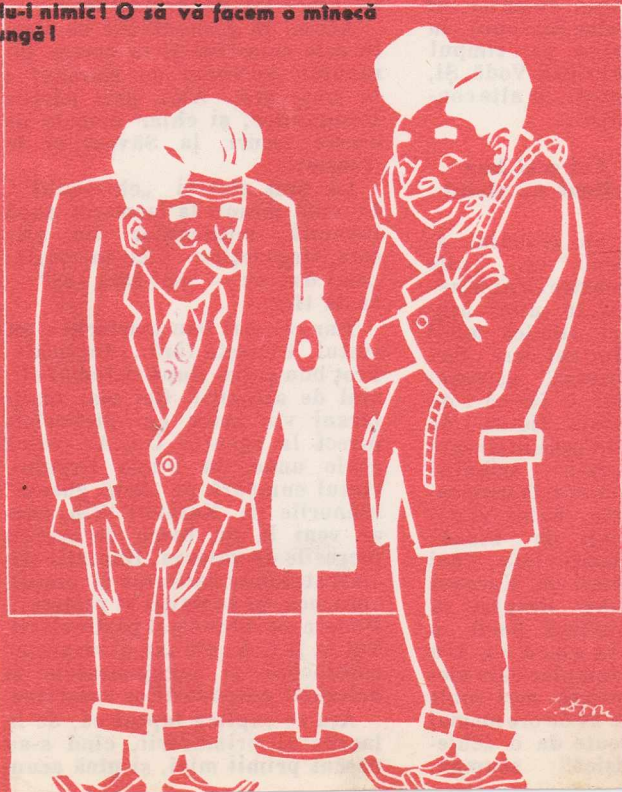
cu obstacole!

— Ghicește-mi dacă și azi la ședință o să se ia de mine că n-am nivel ideologic.



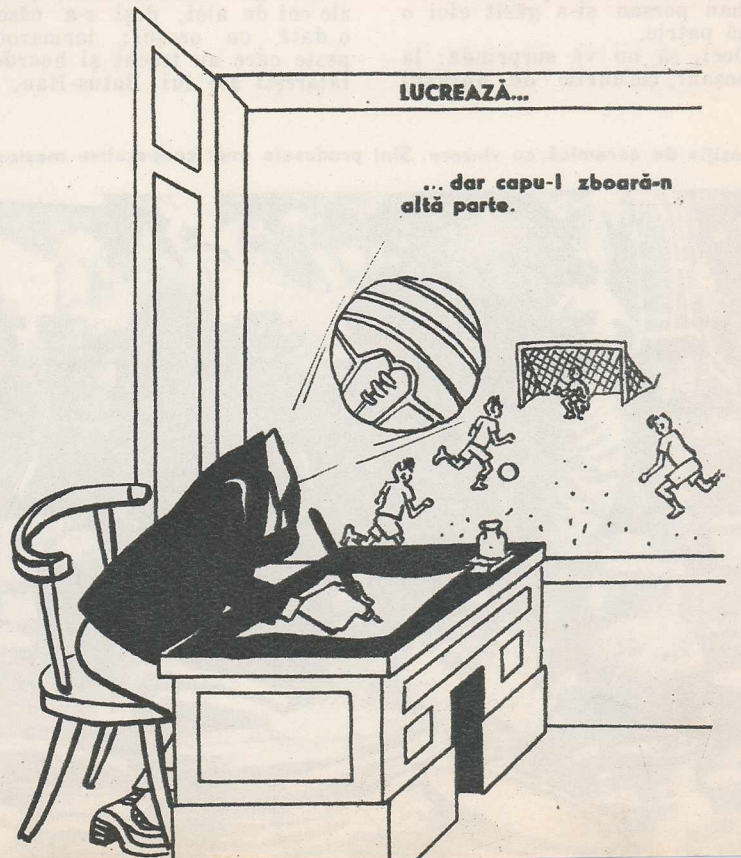
— Spune drept, ție și-ai place așa ceva?

Mi-ați făcut un crac mai scurt la
loni!
Nu-i nimic! O să vă facem o minecă
ungă!

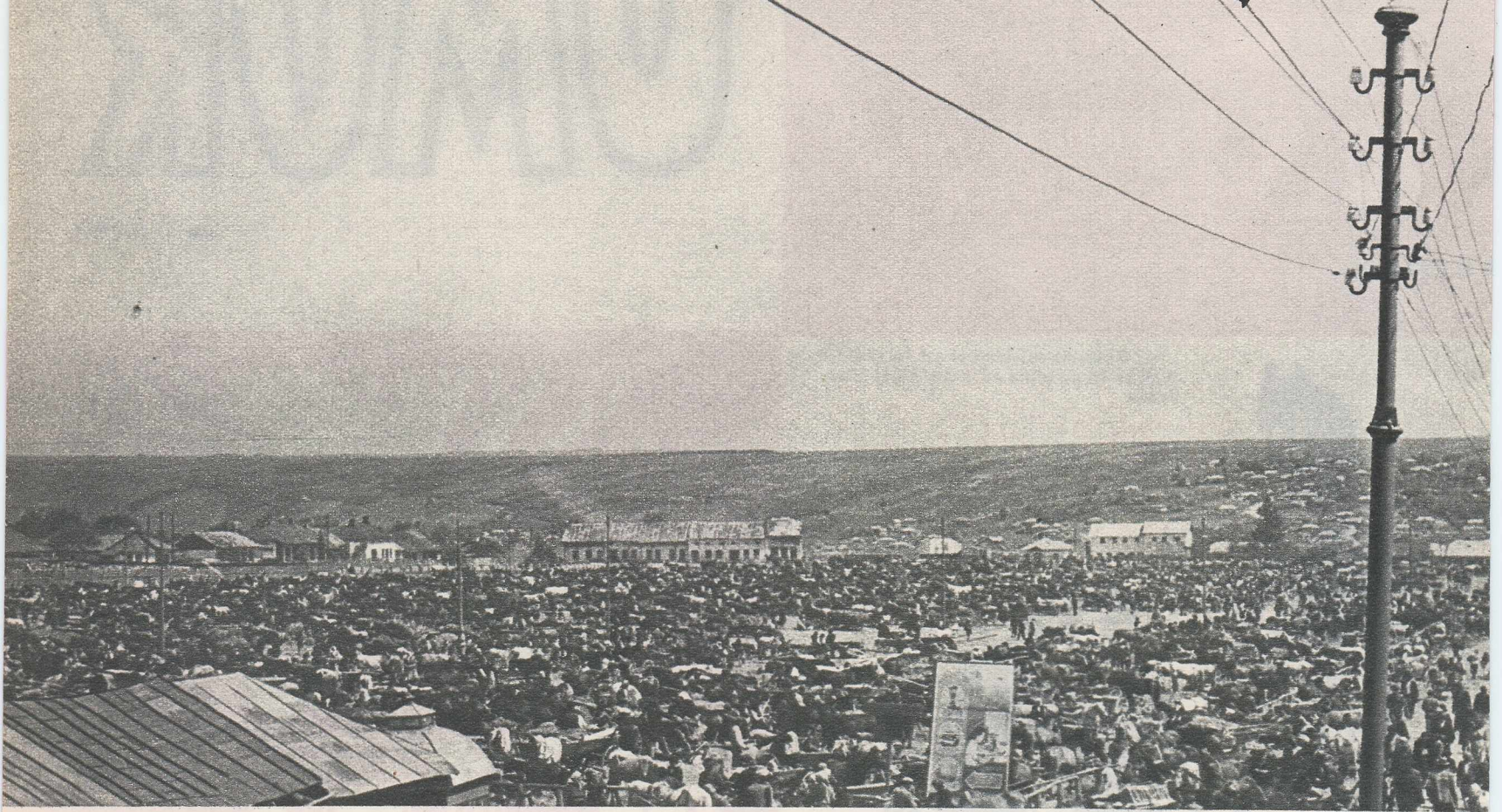


LUCREAZĂ...

... dar capu-l zboară-n
altă parte.



IARMAROC LA BOTȘENI



Reportaj de F. URSEANU

Fotografiile autorului

Un păun cu coada răs-firată. Aceasta era stră-vechea emblemă a Botoșanilor. A dispărut însă în negura vremurilor, o dată cu pecetea medievală a orașului, în care era gravat păunul. Iar dacă ar fi ca orașul să-și regăsească azi o nouă emblemă, una mai ales s-ar potrivi: mielul de Karakul. Fiindcă mielul care „furnizează” blana înrudită cu prețuitul astrahan persan și-a găsit aici o nouă patrie.

Deci, să nu vă surprindă: la Botoșani, blănurile de Karakul

se vînd în... piață. Le vînd țărani în iarmaroc, așa cum vînd purceii de lapte, caii, vițeii sau ouăle.

Pînă una, alta, adică pînă să vă povestesc cum se valorifică „chielișelili” de Karakul, sau, tot pe limba localnicilor, „astrahanul de Botșeni”, permiteți-mi o scurtă incursiune în trecutul iarmarocului. Adică în al celui mai mare și mai vechi tirg săptămînal din Moldova, iarmarocul care există „de cînd e lumea”, cum zic cei de aici, deși s-a născut o dată cu orașul; iarmarocul pesie care au trecut și hoardele tătărăști ale lui Batus-Han, de

unde încă cu jumătate de mileniu în urmă plecau cirezi uriașe de vite, menite să hrănească pe locuitorii Leipzig-ului și pe cei din Brody; iarmarocul care în trecut aprovizionă „o lume întreagă” cu făină, grîne și fructe. Și cu încă ceva, de care poate n-ați aflat: cel mai bun tutun.

Prezentarea a fost necesară: iarmarocul nu și-a întrerupt nici o dată existența. În fiecare miercuri, mii de țărani se adunau în oborul din Botoșani. În fiecare miercuri, fără nici un fel de excepție, se adună și azi. La fel ca pe timpul domniei lui Petre Șchiopul, la fel ca pe timpul lui Cuza Vodă. Și, totuși, în alte condiții...

Cel mai bun client e... statul

Să revenim acum la... oile noastre. Mai bine-zis, la mieii noștri, fiindcă mieii sînt cei care „furnizează” astrahanul — fie că-i de Persia, fie că-i de Botșeni. Știți oare care-i tributul mieilor, la frumoasele haine și căciuli de blană? Însăși viața. Căci mieii de Karakul n-au dreptul să trăiască decît o singură zi. Un exemplar care viețuiește mai mult de 24 de ore nu mai poate da o „chielișică” scumpă.

Mingîierea „maternă” a oii, lîngă care ar trebui să trăiască, l-ar face să-și piardă tot ce are mai scump: buclele.

De cînd a apărut rasa Karakul în ținutul Botoșanilor nu se știe exact. Cert este însă că această bogăție a fost neglijată în trecut. Marii proprietari de turme, Mavrocordații și Goilavii, țineau turmele numai pentru brînza și carnea oilor. Nici unul dintre ei nu era interesat să încucrească țurcanele moldovenești cu Karakulul asiatic; tradiția lor aristocratică era împletită numai cu afacerile de brînzeturi.

Acum, în gospodăriile de stat, în cele colective și în curtea țăranelui, berbecul de Karakul e la mare preț. Aici, prin părțile Botoșanilor, și chiar dîncolo de aceste locuri, la Săveni și la Trușești.

La preț sînt și „chielișelili”. Le vînd țărani la iarmaroc după invoială, mușteriiilor din alte sate, tirgoveților — cu tocmeală: „mai dau eu — mai lasă tu!” — ca la tirg.

Dar cel mai bun mușteriu e tot statul. Plătește fără... tocmeală. Preț bun și fix: după sistemul oficial de achiziții. Cei mai mulți țărani vin acum cu pielicelele direct la agenția D.C.A., adică acolo unde, în inima tirgului, statul cumpără pe „bani gheață” blănurile de Karakul. Vin, cum ar veni la un birou de prețuit lucrurile de valoare. Experții oficiali stabilesc calitatea și prețul, emit bon de achiziții și plătesc... Plătesc mai bine decît particularii. Tot la D.C.A. vin „să-și respecte” contractele și angajamentele și delegații gospodăriilor colective.

Așa se explică faptul că, de la începutul primăverii, cînd s-au născut primii mieii, și pînă acum

Expoziție de ceramică, cu vînzare. Sînt produsele unei cooperative meșteșugărești locale.



vară (când nici o oaie nu mai
 ă) D.C.A.-ul din Botoșani a
 ectat 20.000 pielicele! Cu mult
 i mult decât se planificase.

„Afară cu geambașii!”

ă ne continuăm plimbarea prin
 maroc. Dincolo de târgul pielie-
 lor, e cel al oilor; mai de-
 te, al cailor; mai sus, al vi-
 or; dincolo, cel de butoaie, de
 ițe, de cofe — de cofe inflo-
 e, așa cum se vindeau tot
 i, și pe vremea lui Ștefan cel
 re; mai încoace, se vînd cereale;
 colo, oale de lut și garafe —
 vîrate amfore, ca pe vremea

romanilor; la margine sînt porcii
 — de la purcelușii de lapte, la
 scroafele de mare greutate. Vin
 aci țărani să vîndă o căruță cu
 lucernă și să-și cumpere în schimb
 o vițea. Alții vin să-și vîndă o
 vacă și să-și cumpere un cal.
 Cîte unul vine și cu... mina
 goală. Numai așa... ca să vadă.
 Adică să mai afle care-s prețurile
 prin iarmaroc. La toamnă, are de
 gînd să-și vîndă un juncan și
 să-și cumpere în schimb o că-
 ruță bună...

Aparent, iarmarocul Bot'șe-
 nilor este cam același ca în
 urmă cu secole. În fapt, însă,
 au intervenit în anii noștri

elemente esențiale, care i-au
 schimbat conținutul. În pri-
 mul rînd, așa cum am ară-
 tat, a intervenit statul, ca
 achizitor, cîștigînd încrederea
 țărănilor. Și a mai intervenit
 ceva: s-a dezlănțuit lupta im-
 potriva intermediarilor specu-
 lanți. Geambașii sînt azi în
 număr din ce în ce mai mic.
 Țăranul poate să-și cumpere
 acum un cal, fără intervenția
 samsarului. Nu se mai teme că
 animalul a fost amețit cu spirt,
 ca să nu fie nărvaș. Nu se mai
 teme că un cal este gras și puter-
 nic, pentru că geambașul l-a ținut
 la „cură” în ultimele zile, sau că
 l-a pilit dinții ca să pară tînăr.

Datorită vigilenței și unui
 control riguros scade din zi în
 zi și numărul samsarilor care
 cumpără de la unii animale slabe
 și le vînd altora... cu prețuri
 grase. Numai datorită unui aseme-
 nea control s-a pus capăt, nu de-
 mult, escrocheriilor unei bande
 care făcea comerț cu cai aduși din
 alte părți. Sistemul „de lucru”
 al samsarilor era simplu:
 cereau sfatului popular din
 Botoșani autorizația de a cum-
 păra doi cai pentru uz propriu.
 Cumpărau într-adevăr cai respec-
 tivi din vreo comună înveci-
 nată, însă, în loc să-i păstreze,
 îi revindeau în tîrg. „Figura”
 aceasta era mereu repetată, pe
 baza unei singure autorizații.
 Nimănui nu-i trecuse prin minte
 că autorizația emisă de sfat tre-
 buia să fie reținută la întocmirea
 actelor de cumpărare a primi-
 lor doi cai...

Omissionile și greșelile se în-
 dreaptă însă zi cu zi. Sfatul popu-
 lar din Botoșani e hotărît să...
 dea afară toți samsarii din iar-
 maroc.

★

Din toate vremurile baza iar-
 marocului din Botoșani a fost
 târgul bogat de vite. Un „sfert”
 din venitul orașului se trăgea din
 bogăția iarmarocului — vorbesc
 cronicile vechi. Cît era de mare
 venitul? Ne amintesc tot croni-
 cile: era exact cel pe care Petru
 Rareș îl dăruise „pe veci” soției
 sale Elena.

Sute de ani, vite cumpărate
 aici au îmbogățit mulți negustori,
 moșieri și chiaburi și au sărăcit
 mulți țărani. Bătrînii își amintesc
 bine de lucrul acesta. Faptul
 că azi achizitorii de la O.R.A.C.A.
 se bucură, în acest vechi și
 mare iarmaroc, de o largă în-
 credere e o garanție că țărani
 apreciază sistemul de achiziții
 al statului. Am fost martor:
 între țăran și stat stă expertul.
 Apreciază calitatea vitelor și
 fixează prețul stabilit prin lege.
 Nu sînt două feluri de prețuri.
 Nu există tocmeală. Nu mai
 există intermediarul care să-l
 dijmuiască pe țăran. Și pentru ca
 expertul-achizitor să nu „greșea-
 scă”, la fața locului mai sînt
 și supraexperti. În acest fel,
 omul care a fost înșelat veacuri
 de-a rîndul are acum toată în-
 crederea. Așa se explică faptul
 că, în fiecare miercuri, în tîrg
 la Bot'șeni, chiar dacă-i pîrjol
 de cald, chiar dacă-i ger, chiar
 dacă plouă sau ninge, cîteva mii
 de țărani s-adună neapărat.



sosit ciubere! Tocmai din Făl-
 ticani.



Calul de dar nu se caută la dinți.
 Dar cel de cumpărat, se caută...

e haine sau cîte căciuli de „as-
 han de Bot'șeni” vor ieși din
 aceste „chielișeli”?



RASPUNDEM CITITORILOR

Izvoarele termale

Pe măsură ce se pătrunde în interio-
 rul pămîntului, temperatura crește,
 ajungînd la cîteva mii de grade. Această
 ridicare a temperaturii este socotită în
 medie de cîte 1°C la fiecare 33 metri;
 în funcție de structura geologică, însă,
 aceste trepte de creștere a temperaturii
 cu un grad, numite trepte geotermice,
 pot fi mai mari sau mai mici de 33
 de metri.

Apa meteorică — provenită din pre-
 cipitațiile atmosferice — pătrunde în
 scoarța pămîntului prin porii sau prin
 fisurile rocilor și, în drumul coborîtor
 pe care îl face, își ridică cu atît mai
 mult temperatura, cu cît treptele geoter-
 mice pe care le străbate sînt mai mici.
 Vaporii rezultați din încălzirea apei,
 precum și gazele ce se degajă sub
 acțiunea acesteia, din rocile de natură
 eruptivă, pornesc spre suprafață. În
 drumul lor, vaporii și gazele antre-
 nează și apa încălzită în adîncime și
 care, datorită temperaturii ei ridicate,
 urcă cu multă ușurință.

În unele regiuni, procesele de dega-
 zeficare a magmelor, adică de asociere
 a oxigenului cu hidrogenul în condi-
 țiile unei anumite presiuni și tempe-
 raturii, duc, de asemenea, la încălzirea
 apei sau la formarea de vaporii. Cînd
 această apă magmatică, ce se formează
 însă în cantități mici, vine în contact
 cu apa meteorică, ea contribuie la
 încălzirea și la împingerea acesteia
 către suprafață.

Apele calde se ridică, de obicei, prin
 fisurile rocilor sau, mai ales, prin
 niște crăpături mari, falile (ce afec-
 tează scoarța pămîntului pînă la adîn-
 cimi mari), și apar apoi la suprafață,
 constituind așa-zisele izvoare termale.

Temperatura apelor termale variază
 de la localitate la localitate și chiar
 de la izvor la izvor. Izvoarele ale
 căror temperaturi sînt sub 36° se
 numesc hipotermale; cele a căror
 temperatură este egală cu cea a corpul
 omenesc (36°-37°) poartă denumi-
 rea de izotermale, iar cele care depă-
 șesc această temperatură intră în cate-
 goria izvoarelor hipertermale.

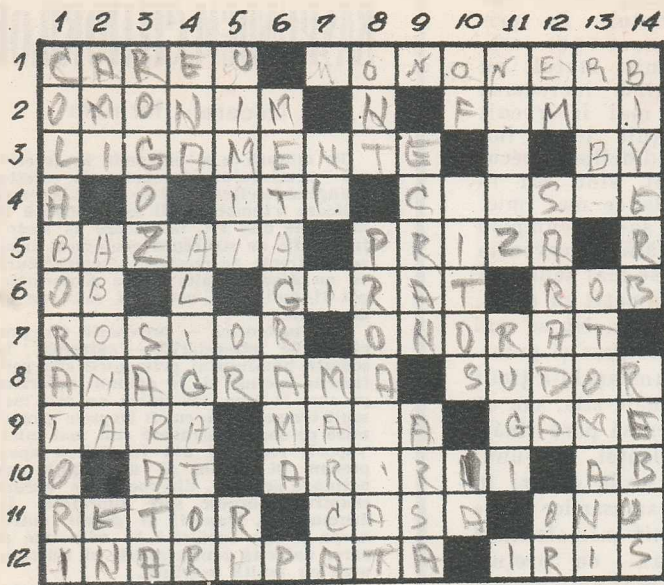
Temperatura, precum și gazele pe
 care le conțin conferă apelor ter-
 male o mare putere de dizolvare;
 de aceea ele sînt totdeauna și ape mi-
 nerale. Mineralizarea lor este destul de
 puternică și poartă caracterul rocilor
 străbătute.

În țara noastră principalele izvoare
 termale sînt situate în zona de la poa-
 lele munților, în care odinioară fenomenele
 magmatice au fost foarte active. Cele
 mai renumite și cele mai calde
 izvoare ale țării noastre, folosite în
 tratarea diferitelor boli încă înainte de
 venirea romanilor în Dacia, sînt cele
 de la Herculane (47°-50°C).

Alte grupuri de izvoare termale folo-
 site pentru efectele lor terapeutice, și
 ale căror temperaturi sînt cuprinse
 între 25°-50°C, apar în regiunea O-
 radea — la Băile 1 Mai, Victoria,
 9 Mai și Tinca; în regiunea Hunedoara
 — la Călan, Geogău și Văța de Jos;
 în Regiunea Autonomă Maghiară — la
 Tușnad și Toplița — și în regiunea Plo-
 ești — la Siriu.

În anii regimului de democrație
 populară toate aceste stațiuni au fost
 puse la dispoziția celor ce muncesc.





CINE ȘTIE... DEZLEAGĂ

ORIZONTAL: 1) Cuvinte încrucișate — Joc dintr-un singur cuvânt. 2) Cuvânt care-și schimbă înțelesul fără să-și modifice grafica literală nici accentul — Plantă folosită la fabricarea berii. 3) Cuvinte obținute prin unirea unui final cu un început — Barbu Voinescu. 4) A se ivi — Erou celebru al lui Daniel da Foe. 5) Întemeiată — Contact electric. 6) În sobă — Garant — Selav. 7) Nu tocmai roșu (diminutiv) — Respectat. 8) Cuvânt obținut prin schimbarea ordinii literelor unui alt cuvânt — Lipește un metal de altul. 9) Patrie — Visul gurmandului — Succesiuni de tonuri. 10) Catul rebusiștilor — Monezi de argint de pe vremea lui Mircea cel Bătrîn (pl.) — De la ele începe lectura. 11) Orator — Locuință — Organizația Națunilor Unite. 12) Înezorată cu aripi — Floarea din ochi.

VERTICAL: 1) Cel care lucrează împreună. 2) „Bel...”

erou celebru al lui Maupassant — A asigura primirea unei publicații sau a unor bilete de teatru — Eugen Niculescu. 3) Papură pentru împletituri — Așa cum e scrumbia. 4) Moluște gastroteropode — Crocodil. 5) Mirat — Sau — Rimează la început. 6) Joc care formează cuvinte noi prin înlocuirea literelor inițiale a unui cuvânt dat. 7) Nichel — Insignă teatrală. 8) În stuja turismului românesc — Recent. 9) Careu... cinematografic — Tănuță prea mult în cupor. 10) Oftat — Categorie — Tine. 11) Celebra emisiune filatelice ce poartă numele principatului oraș din Liechtenstein — Arbustul care produce mura (pl.). 12) În temă — Cuvânt ale cărui silabe, luate separat, au semnificații de sine stătătoare — Inșă. 13) Joc compus din două sau mai multe imagini — Turci. 14) Dublu monoverb! — Revista amatorilor de probleme distractive.

Dezlegarea jocului „Pămînt”, apărut în nr. 30

ORIZONTAL: 1) Încrucișat — AT. 2) Nava — Etern — O. 3) Grăpat — Reiat. 4) Rușinați — Sud. 5) Oi — Rariți — Re. 6) Z — Petitori — A. 7) Ita — O — Uraniu. 8) T — Cîmp — Ih — Vn. 9) Ovali — Guinea. 10) Rit — Era — Dus. 11) Nor — Andante — 12) Distrug — Alt.

Soluția problemei de V. Pachman, apărută în nr. 30

Poziția (Alb: Rc6, Td5, Na6, Na5, C4, Ch3, Pp, b6, b7. Negru: Rf1, Pp, d2, e2, e3, h4, h5, h6. Mat în 3 mutări). Posibilitățile negrului par foarte limitate, dar cei doi pioneri care amenință să se transforme fac ca soluția să nu fie de loc ușoară: 1. Td5—b5! (Acoperă diagonala nebunului a6 și permite negrului să mute și pionul e2, dar la aceasta ar urma 3. Tb1 + e2 3. N: e2 mat.) Apărările negrului se bazează pe înaintarea și transformarea pionului d2: 1... d1d 2. Tb1! D:b1 3. N: e2 mat; 1... d1n 2. Tb1! Ne2 (sau b3) 3. N: e2 mat; 1... d1c 2. Tg5 h: g5 3. N: e2 mat.



Sfaturi practice

Dulceață și salată de pepeni galbeni

— Abia aștept să se mai iefinească pepenii galbeni — îmi spune deunăzi o vecină cu care mă înalțam de la piață — ca să-mi umplu niște borcane cu dulceață.

— Pentru asta trebuie să aștepti neapărat pepenii? — am întrebat-o. Cred că sînt alte fructe mai indicate pentru dulceață.

— Or fi, dar mie îmi place foarte mult și cea de pepeni galbeni. Am impresia că mîncîc ananas, chitră, rodie sau mai știu eu ce fruct exotic.

— Și cum o prepari, draga mea, că-ți dă acest gust „exotic”? — Ai făcut vreodată dulceață de piersici sau de căpsuni? — m-a întrebat.

— Firește.

— Atunci poți să faci foarte ușor și de pepeni. La fierț nu e nici o deosebire; singura diferență e la... pregătire. Adică, în loc de piersici sau căpsuni, de data aceasta, alegi un pepene galben cu miezul tare și cit mai parfumat — de preferat cantalupul — și cureți de coajă și de semințe și-l tai în cuburi — nu prea mici, ca să nu se fărîme la fierț. Pentru o farfurie adîncă

plînu cu cuburi, prepari un sirop dintr-un kilogram de zahăr și două pahare de apă. Cînd siropul e bine legat — adică atunci cînd o picătură de sirop pusă în apă rece nu se dizolvă și poate fi prinsă în mîna — introduci în el cuburile de pepene și le lași să fiarbă la foc iute. Dacă pepenele pe care l-ai ales n-a fost suficient de parfumat, folosești puțină vanilie de baton, iar atunci cînd te pregătești să-l iei de pe foc, adaugi zeama de la o jumătate de lămîie. Aștepti să se răcească bine conținutul în vasul în care a fierț și apoi îl torni în borcane ucate, pe care le astupi cu capace ermetice sau cu celofan, ca la oricare altă dulceață.

Două amănunte trebuie însă reținute în mod special, și anume: ca pepenele ales să aibă pulpa tare și puternic parfumată, iar siropul să fie bine legat, așa cum îl facem pentru șerbet.

— Totuși — a adăugat vecina mea — dacă nu te pasionează prea mult dulceața, încearcă salata de pepeni galbeni. E și mai ușor de preparat...

— Salată de pepeni? — am întrebat-o. Cred că glumești. Cum adică: pepeni cu oțet și cu untdelemn!

— Nu, draga mea, nu asemenea salată, ci salată-desert, ca orice salată de fructe. E mai grozavă decît dulceața, dar prezintă dezavantajul că nu poate fi conservată mai multă vreme — decît prin congelare, bineînțeles.

Și văzîndu-mă c-o privesc cu interes, s-a grăbit să-mi explice:

— Iei diferiți soiuri de pepeni galbeni — cantalup, turchestan, topolan etc. — îi cureți de coajă și de semințe și îi tai în cuburi mărunte, pe care le presari cu zahăr pudră și le amesteci între ele ușor, ca să nu se fărîme. Adaugi cîteva migdale stărfimate și stropești totul cu puțin rom. Faci apoi porții pe care le ții timp de 1-2 ore la răcor. Cînd servești, pui deasupra, la fiecare porție, cîte o lingură bună de frișcă, sau de smîntînă proaspătă, ținută de asemenea la rece. Încearcă — m-a îndemnat ea — și să-mi spui și mie dacă cineva se va plînge că t-ai dat o porție prea mare...

JOSIANA

Noutăți filatelice de peste hotare

Cu prilejul reconstruirii unor orașe distruse în timpul războiului poșta franceză a pus în circulație o nouă serie de mărci poștale. Cele patru valori ale acestei serii reprezintă în desenele lor orașele Le Havre (12 fr. culoare verde și carmin), Maubeuge (15 fr. culoare violetă și brună), Saint Die (18 fr. culoare albastru și gri) și Sète (25 fr. culoare verde turcoaz și brun).

Posta cehoslovacă a pus în circulație cîteva noi serii interesante.

Două mărci comemorează a 80-a aniversare a nașterii savantului și omului de stat cehoslovac Zdenek Nejedly. Valoarea de 30 helleri (culoare verde) reprezintă în desenul ei castelul natal din Zamek Litomyšl, iar valoarea de 60 helleri (culoare maro) înfățișează „Betlemska kaple” din Praga, reconstruită în 1950-1952 din inițiativa lui Zdenek Nejedly.

Activitatea sportivilor cehoslovaci constituie de asemenea subiectul unei noi emisiuni poștale. Principalele întîlniri sportive internaționale la care vor participa în cursul acestui an sînt reprezentate în desenele unei serii de cinci valori: 30 helleri (culoare violet) — întîlnirea de patinaj artistic de la Bratislava; 40 helleri (culoare albastru oțel) — întîlnirea de canotaj masculin de la Praga; 60 helleri (culoare maro) — campionatele europene de voleibol de la Praga; 80 helleri (culoare albastru) — întrecerile de parașutism de la Bratislava — și 1,80 coroane (culoare verde) — campionatul de fotbal de la Stockholm.

Posta cehoslovacă a emis și o serie de trei valori consacrată celei de-a 10-a aniversări a actului revoluționar din februarie 1948. Cele trei valori au nominalul de 30 helleri, 60 helleri și 1,20 coroane și reprezintă în desenele lor activitatea creatoare a poporului cehoslovac sub conducerea partidului.

Ultima noutate filatelice din Austria este o marcă cu nominalul de 4 șilingi, de culoare roșie, al cărei desen înfățișează un avion al companiei aeriene A. U. A.

În Grecia a fost emisă o frumoasă serie de șase valori, consacrată activității marinei comerciale grecești. Desenele lor reprezintă (în ordinea valorii nominale) un petrolier, un transatlantic, un vas cu trei catarge din 1821, un vas bizantin, un vas din al VI-lea secol î.e.n. și Argo — vasul argonauților.



Confecțiuni DE VARĂ pentru copii și JUCĂRII

la magazinele de specialitate ale COOPERATIVEI DE COMERȚIU

In timpul verii!

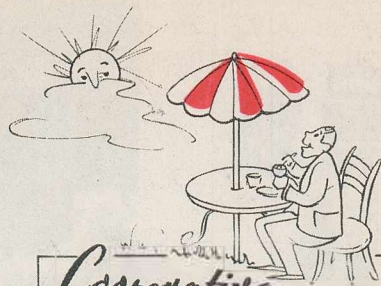
PORTATI ÎNCĂLĂMÎNTE
CIT MAI UȘOARĂ
MAGAZINELE COMERȚULUI
DE STAT AU PUS ÎN
VÂNZARE NOI SORTIMENTE

de

ÎNCĂLĂMÎNTE
cu
FEȚE TEXTILE

De vânzare la toate magazinele de specialitate ale comerțului de stat

I.C.R.A.
Iași



Cooperativa
„PROGRESUL ALIMENTAR”
Iași

și unitățile sale din Huși,
Vaslui, Pașcani și Bîrlad
cumpără sticle și borcane
la prețul pe care l-ați
plătit.
Plata imediat în numerar.
Prezentați-vă la centrele
special amenajate în piețe.

pentru sezonul de vară
desface în toate unitățile
sale un variat sortiment
de produse zaharoase, pră-
jituri, înghețată, răcori-
toare.
Pentru prima oară în ora-
șul Iași produce delicioasa
„înghețată populară”.

Cereți

la magazinele textile noile modele de țesături impri-
mate, din bumbac:



*Silvana
Marina
Primăvara
Violeta
Florela*

Sînt elegante, rezistente la spălat și nu se decolorează
la soare.

O.C.L. Produse industriale
PLOEȘTI



pentru sezonul de vară
vinde în toate unitățile sale:
imprimeuri de bumbac, mășuri, confecțiuni,
încălțăminte de tot felul.
Articole pentru mare și munte.

O.C.L. ALIMENTARA - SIBIU

VINDE ÎN TOATE UNITĂȚILE SALE



CONSERVE DE TOT FELUL, VINURI, LI-
CHIORURI, PRODUSE ZAHAROASE (DUL-
CETURI, GEMURI ȘI DIFERITE SORTURI
DE BOMBOANE).

*Dați copiilor
cît mai multe dulciuri*

PRODUSE ZAHAROASE
(dropsuri, drajeuri, rahat,
caramele etc.)

*Ciocolată
cu lapte*

CONSERVE DE FRUCTE
(gemuri, dulcețuri și
sucuri naturale de fructe)

BOGATE ÎN ZAHARURI
ȘI VITAMINE



È cald!

PROCURATI-VĂ
ÎMBRĂCĂMÎNTE
UȘOARĂ

MAGAZINELE

au pus în vânzare

COSTUME

SACOURI

ȘI PANTALONI





Amman, capitala Iordaniei. Soldații britanici au împinzit orașul.

La Milano, tinerii demonstrează pe străzile orașului împotriva agresiunii imperialiștilor americani și englezi din Liban și Iordania. →



Studenții arabi din orașul vest-german Freiburg și-au manifestat indignarea față de invazia trupelor imperialiste în Orientul arab, invazie ce constituie un atentat împotriva libertății și democrației. ↓



Congresul mondial pentru dezarmare și colaborare internațională, desfășurat de curând la Stockholm, a acordat o neosbită atenție evenimentelor din Orientul Mijlociu, condamnând agresiunea americano-engleză și cerind imediată încetare a acțiunilor ce prejudiciase cauza pacii. În fotografie: un aspect din sala Congresului.



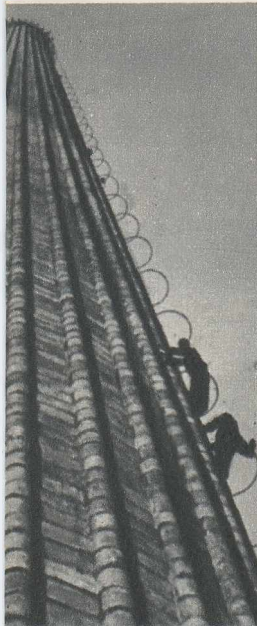
Paul Robeson a sosit în Europa, pentru a da o serie de concerte mult așteptate la Londra, Moscova și în alte capitale de pe batrinul continent. Fotografia ni-l înfațisează împărțind autografe londonezilor.

Un marș de protest împotriva continuării experiențelor cu arme nucleare a avut în Japonia, de la Hiroșima la Toki. Au participat numeroși japonezi și supraviețuitori ai bombardamentelor atomice.

Adlai Stevenson, liderul partidului democrat din S.U.A., face o vizită în U.R.S.S. și ține o vorbă cu muncitori de la întreprinderea „Kirov” din Lenin.



IN JURUL GLOBULUI



SENSIUNE PE... COȘUL
VICIL. O adevărată esca-
lă alpină realizează cei doi
itori care montează un ca-
ecetric pe unul din cele mai
coșuri de fabrică din lume:
uzinelor din Banská-Bys-
(R. Cehoslovacia), înalt
0 de metri.



INTRI DINTR-O TARĂ
TENĂ. Tinăra Nataša Pu-
a din Soei (U.R.S.S.) a
nal multă vreme în India,
a studiat străvechea artă
rafică indiană. Ea a îndră-
nult meleagurile frumoasei
lueru pe care l-a exprimat
umerose scrisori trimise
nilor ei din India.
o, în fotografie, arătând
ei sale desenele executate
a în timpul șederii în țara
na.



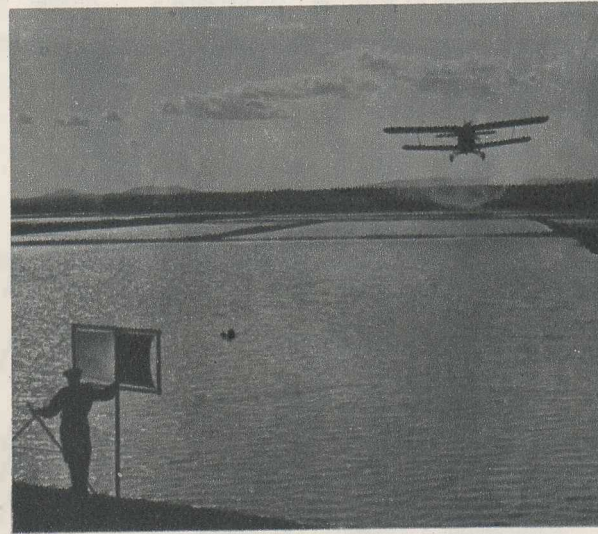
FTA BUNA, REX!!! După
se vede, leului de la gră-
teologia din Londra nu-i
te apetitul...



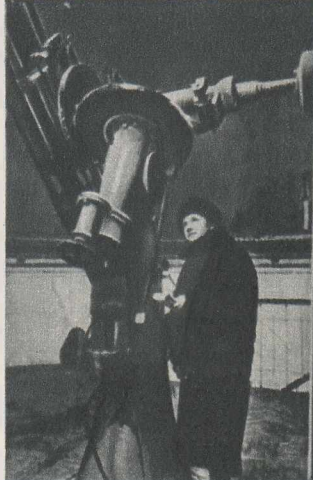
BALET CAUCAZIAN. Printre numeroasele ansambluri
sovietice care au obținut în ultima vreme succese stralu-
cite în Occident, se numără și celebrul Balet caucazian din
R.S.S. Gruzina, care s-a produs pe scenele teatrelor din Italia.
Iată un aspect de la spectacolul dat la Roma — pe care critica
l-a calificat drept „exceptional”.



INVALIDI, ARTIȘTI AMATORI. În R.P. Chineză au fost
create numeroase ansambluri artistice de amatori, compuse
din invalizi de război. Unul din ele — cel din provincia
Se Ciuan — a dat câteva concerte în capitala R.P. Chineze,
bucurându-se de un binemeritat succes. În fotografie, trei
membri orbi ai ansamblului, interpretând la acordeon un
cântec popular.



SĂMÎNȚA CADE DIN VĂZDUH... În sovhozurile sovietice
din Orientul îndepărtat se folosesc cu mult succes metode
agrotehnice din cele mai originale. Una din ele este și
aceea a însămînțării orezului din avion.



PENTRU STUDIAREA SOA-
RELEI. Cercetătoarea sovietică
Irina Prokofieva este creatoarea
acestui nou aparat de mare pre-
cizie, instalat în observatorul
din Pulkovo: coronograful pentru
studierea învelişului soarelui.
Aparatul folosit de cercetătoarea
sovietică în cadrul lucrărilor
Anului Geofizic Internațional i-a
permis să descopere o nouă for-
mațiune în coroana solară.



↑ PREOCUPĂRI... STUDEN-
TEȘTI. O cursă de trotinete con-
duse de copii pînă la zece ani
e un lucru atrăgător. O cursă de
trotinete încălecate — ca în fo-
tografia de față — de cogaamite
studenți din Londra și Bristol,
și încă — iertată ne fie expresia
— fără nădragii, își prilejuiește
constatarea că în acest fel se
cam... duce de ripă faima univer-
sităților din Cambridge și Ox-
ford.

ORDIN DE A UCIDE! Iată
un titlu de film „profund educa-
tiv” pentru tineretul din Anglia,
despre care unii ziariști brita-
nicii de specialitate se exprima
cu deosebită „competență”: „Te
ține cu sufletul la gură din cauza
afărilor” (Evening News); „O
zguduitoare experiență” (News
Chronicle); „O adevărată bicu-
ire a nervilor” (Sunday Pictori-
al); „Cel mai cutremurător
film britanic văzut în ultimii
ani” (The People).

Farădelegile comise de sol-
dații britanici în cursul „misiunii
lor civilizatoare” în Kenya,
Malaya, Cipru etc. sînt o dovadă
că filmul acesta, „recomandat”
atît de călduros, ca și multe
altele, își are rostul său „educa-
tiv”.

GONG!

PUBLICUL APLAUDĂ...

● noua piesă a scriitorului leton
Andrei Upits — comedia satir-
ico-filozofică „Pustul înflorit”.
Piesa a fost prezentată în premi-
eră de către Teatrul Academic
din Riga, direcția de scenă apar-
ținînd conducătorului artistic
al teatrului, I. Smilgls.

● repertoriul actorului ame-
rican Sam Wanamaker, care,
părăsind Broadway-ul, s-a expa-
triat în Anglia, unde a preluat
direcția teatrului provincial din
Liverpool. Wanamaker, pe care
publicul nostru și-l amintește din
rolul zidarului din filmul „Casa
mult visată”, a prezentat de curînd
piesa dramaturgului progresist
american Clifford Odets, „Cuî-
tul cel mare”, o satiră la adresa
lumii filmului de peste ocean.

● prezentarea în R.D.G. a unei
noi piese de Serghei Mihalkov.
E vorba de comedia pentru cei
mici „Sombro”, pe care a mon-
tat-o regizorul Josef Staudter pe
scena Teatrului Prieteniei din
Berlin.

● două noi lucrări originale, pre-
zentate în ultimul timp la Tea-
trul Frontului Muncii din Sofia:
„Legendara Iana” de Krasinski
și „Boika” de Gilemeginiski. Am-
bele piese au ca figură centrală
chipurile unor eroine ale po-
porului bulgar.

● originalitatea formulei —
bună pentru micile centre din
provincie — experimentate de
un nou teatru din orașul german
Schwerin, din R. D. Germană.
Denumit „Teatrul discului”, a-
cesta are un grup de trei actori
și, în rest, o bogată discotecă,
iar publicul poate așezuta im-
primări ale multor spectacole ce-
lebre, clasice și contemporane, în-
soțite de exemplificările pe viu
ale micuței trupe.

PUBLICUL CRITICĂ...

● apariția actorului de film și
teatru Henry Fonda într-o piesă
lipsită de orice valoare „Noi doi
într-o croazieră” de William
Gibson, care a fost prezentată
de curînd pe Broadway, cu mare
publicitate, dar fără mulți spec-
tatori. Căel, după cum remarcă
un critic new-yorkez, dacă piesa
are doar două personaje, și nu-
mărul spectatorilor e în raport
direct cu numărul celor de pe
scenă...

● greutățile făcute de autorită-
țile din Lyon, tînărului regizor
Roger Planchon, care conduce
„Teatrul cetățesc” din Ville-
urbanne — o periferie muncito-
rească a orașului. Printre altele,
i s-a interzis prezentarea piesei
lui Brecht „Bunul suflet din Se
Ciuan”.

● indiferența oficialităților en-
gleze față de actorii care au stră-
lucit cîndva și care sînt, la apu-
sul carierei, lasași în voia soar-
tei. O dovadă recentă a adus-o
moartea în mizerie a unui actor,
pe vremuri celebru pe scenă și
ceran, Robert Donat. Organele
engleze de stat nu și-au mai
amintit de el, decît în aflarea
decesului.

GONG!



REDACȚIA : București, Piața Școalei. Căsuța Poștală 3507 of. 33, Tel. 7.60.10 Int. 1744. ABONAMENTE la toate
officele poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL ABONA-
MENTELOR : 3 luni : 26 lei ; 6 luni : 52 lei ; un an : 104 lei.

La ora de program, pe bricul „Mircea”
Fotografie de E. IAROVICI

